

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

SECRETARIS VAN MEDEWERKERS: Mr. H. G. KRONENBERG

1^E JAARGANG

WOENSDAG 23 FEBRUARI 1916

No. 8

INHOUD

	Blz.
GELDRUIMTE EN BUITENLANDSCHE BELEGGING	97
Regeringsingrijpen op Scheepvaartgebied	98
Leening- en Belastingontwerpen	99
Daily Mail-Statistiek	99
Economische toenadering tusschen Engeland en Frankrijk	100
Vrachten van Oost-Indië naar Nederland	101
Disconto-verlaging in Oostenrijk?	101
Valutaregeling tusschen de geallieerden	101
De steen-, pannen- en buizenindustrie in Noord-Limburg.	102
De Deutsche regeling voor de wisselkoersen	102
RECHTSPRAAK:	
Molestverzekering	102
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	104
BOEKAANKONDIGING	104
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	104—112
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

Deze dekking bestaat uit een 4% leening groot f 125 miljoen à pari (met den „stok" van een gedwongen 3% leening van hetzelfde bedrag) en een gedwongen ineens tot een bedrag van ong. f 85 miljoen.

Neemt men bovendien in aanmerking, dat ook de Indische vlottende schuld — welke door het Rijk wordt gefinancierd — eerlang zal moeten worden geconsolideerd, dan is het duidelijk, dat binnen enkele weken aan de geldmarkt bijzondere eischen zullen worden gesteld.

Of deze hiervan grooten invloed zal ondervinden, moet nochtans betwijfeld worden. De nieuwe gevestigde schuld treedt immers hoofdzakelijk in de plaats van de vlottende, welke tot aflossing komt: geen wijziging in de middelen dus, slechts verschuiving.

De positie der Nederlandsche Bank zal met dit alles bijna ontstellend ruim worden: haar portefeuille van schatkistpapier loopt af en de post Renteloos voorschot aan het Rijk zal voor een credit-saldo plaats maken.

* * *

De goudinvoer blijft nog steeds aanhouden. Op den stand der wisselkoersen heeft dit echter geen uitwerking gehad. Integendeel, bij geringen handel bleven de koersen voor de Entente en neutrale landen tot den laatsten beursdag bijna onveranderd. Zaterdag trad echter plotseling een sterke daling in, hoofdzakelijk door groot aanbod van check Londen uit Skandinavië. De koersen voor Duitschland en Oostenrijk waren, in tegenstelling met de vorige weken, reeds direct aan een scherpe reactie onderhevig. De in die landen genomen maatregelen, welke aan vankelijk zooveel succes hadden, werden sterk op de proef gesteld en eenige bedenkelijke punten ervan traden duidelijk op den voorgrond. De reeds van tevoren geuite vrees, dat de pariteit tusschen de koersen der verschillende landen in de verdrukking zou komen, werd bewaarheid.

Handels

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende gelieve men te zenden aan den Secretaris van medewerkers, adres: Geldersche Kade 21 b, Rotterdam; verslagen, overzichten en verdere gegevens voor de afdeeling „Statistiek en Overzichten" aan Nico J. Polak, Diergaardelaan 45 b, Rotterdam, tel. No. 1425.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10.—, buitenland en koloniën f 12.— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0.95 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

21 FEBRUARI 1916.

Gedurende de eerste dagen der week bleef de daling der geldkoersen aanhouden. De noteering voor privaatdisconto was $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{3}{8}$ %; naar men zegt is zelfs voor 1% afgedaan. Tegen het einde der week werden geldgevers echter eenigszins terughoudend, zoodat privaatdisconto tot $1\frac{3}{4}$ à 2% kon oploopen, echter zonder veel aanbod van wissels. Prolongatie noteerde $2\frac{1}{4}$ %, slot $2\frac{1}{2}$ %.

De verschillende emissies, die deze week plaats hadden, vonden allen een schitterend onthaal. De volgende week doet de regering weder een beroep op de geldmarkt tot het plaatsen van f 50 miljoen schatkistbiljetten en schatkistpromessen.

* * *

Men acht thans — terecht — het oogenblik gekomen voor consolidatie van de reeds beduidend opgelopen vlottende schuld. De pas opgetreden Minister van Financiën toch heeft wetsontwerpen ingediend tot nadere dekking der crisis-uitgaven.

GELDRUIMTE EN BUITENLANDSCHE BELEGGING.

In het eerste nummer van dit tijdschrift is in het artikel „Gevolgen van den stand der wisselkoersen" de wenschelijkheid voor ons land betoogd van creditverleening aan het buitenland. In verband hiermede verdient het de aandacht, dat Paul M. Warburg, lid van den Federal Reserve Board, in eene rede, op 25 Januari j.l. voor de New-York's Credit Men's Association gehouden, dezelfde stelling heeft verdedigd ten opzichte van de Vereenigde Staten.

a

Tot juist begrip van zijne argumentatie is het gewenscht, den huidige toestand van de Amerikaansche geldmarkt in het kort uiteen te zetten. Sinds November 1914 zijn de Federal Reserve Banks in werking en bij velen bestaat de indruk, dat de invloed dezer banken tot dusverre zeer gering is geweest. Inderdaad is er grond voor deze meening. Na ruim een jaar werken hebben de twaalf Reserve Banks tezamen slechts voor een bedrag van \$ 55 miljoen aan handelswissels in portefeuille, hetgeen bij de \$ 22 milliard, welke de National Banks, State Banks en Trust Companies in voorschotten en effecten hebben belegd, in het niet verzinkt. Nu hebben de Reserve Banks niet alleen bankbiljetten uitgegeven ter betaling van wissels, doch ook, feitelijk in strijd met de wet, tegen goudaankopen. Deze wetsovertreding wordt verdedigd met een beroep op het algemeen belang, dat accumulatie van goud bij de Reserve Banks en vermeerdering van de Reserve Notes eischt. Ook wordt de uitgifte van papier tegen inkoop van goud als zeer onschuldig voorgesteld, aangezien hierdoor niet meer circulatie-middelen in omloop worden gebracht en de notes feitelijk goud-certificaten zijn. Deze redenering is juist, zoolang de Reserve-banken niet meer papier uitgeven dan zij goud ontvangen; Paul M. Warburg verklaarde echter in zijne rede, dat de Federal Reserve Banks op basis van 40 % gouddekking thans reeds voor ruim \$ 600 miljoen aan wissels zouden kunnen disconteeren. Hierin ligt implicite het voornemen opgesloten, ook tegenover het goud, door het in circulatie brengen van bankbiljetten ontvangen, ongedekt papier uit te geven.

Heeft men hier met eene kans op vermeerdering van circulatie-middelen te doen, welke buiten de Federal Act om ontstaan is, deze wet heeft zelf uitbreiding van fiduciair papier mogelijk gemaakt door de minimum-dekkingpercentages der depositobanken sterk te verlagen.

Door deze omstandigheden zal vermoedelijk emergency-currency, die bij het uitbreken van den Europeeschen oorlog in groote bedragen in omloop werd gebracht, nooit meer noodig zijn; in zooverre heeft dus de nieuwe wetgeving den Vereenigten Staten wel degelijk de gewenschte elastic currency gebracht. Doch evenals caouchouc uit zijn normalen vorm alleen uitgerekt en niet korter gemaakt kan worden, zoo is tot dusverre bij het Federal Reserve System nog niet gebleken, hoe beperking van de circulatie-middelen door de Reserve Banks kan verkregen worden. De bovenaangehaalde cijfers wijzen uit, hoe gering de beteekenis der twaalf banken nog is en hoe lang het nog zal duren aler zij dezelfde macht kunnen uitoefenen als de reeds lang bestaande Europeesche circulatie-banken. Daarom is het te betreuren, dat men de waarborgen bij de depositobanken verminderd heeft, voordat de nieuwe zekerheid doeltreffend kon zijn; temeer, nu de correctieven, die in gewone tijden werken, ontbreken.

Men meene echter niet, dat de invoering van het Federal Reserve System in het geheel geen gunstige gevolgen heeft gehad. Integendeel, het had haast op geen beter tijdstip kunnen ingevoerd worden dan tijdens dezen oorlog; immers, het accepteeren, tot dusverre in de U. S. een vrijwel onbekende bankoperatie, is thans sterk op den voorgrond gekomen. Hierdoor krijgen de Vereenigde Staten eene kans, een gedeelte van de accepting-business, welke vóór den oorlog vrijwel uitsluitend in de handen der Londensche banken was, tot zich te trekken.

Op de twee hoven geschetste factoren, gevaar van inflation en de possibilitaties voor het New-Yorksche bankwezen op het gebied van het accepteeren, doelde Paul M. Warburg, toen hij zijne wenschen voor de toekomst formuleerde. In de eerste plaats drong hij aan op conservatisme bij de besturende banken; tot dusverre hebben deze in dat opzicht trouwens hun

plicht gedaan. Het meest belangrijke achte spreker echter de verleening van credieten aan het buitenland, en dit niet alleen om de oorlogvoerende mogendheden in staat te stellen, orders aan de Amerikaansche industrie te blijven geven, doch ook om na den oorlog sterk te staan. Grootte geldruimte veroorzaakt lagen rentestand en levert gevaar op voor overtrading. De prijzen stijgen, en na den oorlog zal de export naar de landen gericht worden, waar deze toestanden heerschen. Ook voor de Vereenigde Staten bestaat dit gevaar, wanneer zij het goud in eigen land accumuleeren. De banken hebben nu tot taak, door credietverleening zich eene goudreserve in het buitenland te scheppen, doch teneinde er na beëindiging van den oorlog werkelijk nut van te kunnen trekken, moeten de voorschotten een korter looptijd hebben. Men bereikt zoodoende een tweeledig doel, ten eerste beperking van het gevaar voor inflatie, en ten tweede, versterking van de goudpositie, hetgeen speciaal voor de accepting-business van groot belang is, want deze is zonder vrije goudmarkt niet wel mogelijk.

Voor ons land, dat thans op het gebied van de geldmarkt in zooveel opzichten met de Vereenigde Staten overeenstemming vertoont, is de rede van Warburg niet van belang ontbloot.

Gedurende het eerste jaar van het uitbreken van den oorlog werd het als een onpatriottische daad beschouwd, wanneer men in het buitenland belegde. En ook thans heerscht nog bij velen deze meening. Zeer gewenscht is het, dat hierin wijziging kome. Niet alleen moeten de banken guldens-credieten aan het buitenland verleen, doch ook het publiek werke mede door het aankopen van buitenlandsche effecten.

Speciaal zij hier het oog gevestigd op goede Amerikaansche spoorwegbonds met korten looptijd en op de in Amerika gesloten leeningen van de neutrale Europeesche Staten (Zwitserland, Noorwegen, Zweden); deze leeningen hebben geen van alle een langeren looptijd dan zeven jaar. Trouwens eersterangs buitenlandsche obligatiën, ook met langen looptijd, zijn altijd gemakkelijk weder naar het buitenland te verkoopen.

Voor Amerikaansche waarden is het ook niet meer noodig, en zelfs niet gewenscht, de onleverbaarheid van nieuw gezegelde stukken te handhaven. Het is trouwens inconsequent, wèl emissies toe te staan van pandbrieven ten laste van hypotheekbanken welke in het buitenland werken, en overigens belegging buiten Nederland tegen te gaan. Dit is trouwens te verwonderlijker, omdat belegging in hypotheeken in het buitenland niet gemakkelijk realiseerbaar is en dus niet bijdraagt tot versterking van de liquide goudreserve buiten ons land.

Men heeft vroeger in Nederland wel eens te weinig aandacht aan binnenlandsche belegging geschonken, speciaal wat betreft de industrie, maar thans wake men ervoor, niet in een ander uiterste te vervallen.

L. H. v. Lennep

REGEEINGSINGRIJPEN OP SCHEEP- VAARTGEBIED.

Het ontwerp houdende maatregelen, die waarborgen dat Nederland in voldoende mate de beschikking blijft behouden over schepen, aan welk ontwerp in het vorige nummer enkele beschouwingen werden gewijd, doet de vraag rijzen, welken invloed de tot dusver plaats gehad hebbende verkoopen van Nederlandsche schepen op de hoeveelheid beschikbare laadruimte hebben gehad, een vraag, ook gesteld in het intusschen verschenen voorloopig verslag nopens het onderzoek in de afdelingen der Tweede Kamer.

Hieronder drukken wij af een staatje, door een medewerker opgemaakt. Het geeft de netto register-tonnen, dus de beschikbare laadruimte.

Stand der Nederlandsche koopvaardijvloot.
(stoomschepen boven 100 netto Reg. Ton.)

Augustus 1914, totaal 872.277 N.R.T.
Bijgekomen tot 31/12 '14, 50.202 N.R.T.
Afgegaan door verkoop, 15,306 „

34.896 „

1 Januari 1915 totaal 907.173 N.R.T.
Bijgekomen tot 31/12 '15 69,428 N.R.T.¹⁾

Afgegaan „ „ „ „
door vergaan,
torpedeeren of
op mijn loopen: 22.314
door verkoop :47.836
70.150 „ 1)

Vloot verminderd met 722 „

1 Januari 1916 totaal 906.451 N.R.T.

¹⁾ Volgens statistiek, aangehouden door de Redactie van de „Zeepost“.

Wij willen intusschen deze cijfers niet geven zonder er op te wijzen, dat zij voor de beoordeeling van de vraag, of inderdaad maatregelen ter verzekering van voldoende laadruimte noodig zijn, slechts betrekkelijk geringe beteekenis hebben. Immers niet de totale tonnenmaat onzer handelsvloot, maar de vraag, hoeveel van deze laadruimte voor den aanvoer van goederen naar ons land beschikbaar is, vooral nu het aanbod van scheepsruimte onder vreemde vlag vrijwel is komen te vervallen, is hiervoor beslissend.

LEENING- EN BELASTINGONTWERPEN.

In het algemeen overzicht, waarmede dit nummer aanvangt, wordt melding gemaakt van de voorstellen tot dekking der crisisuitgaven en verdere tekorten op den staatsdienst, door den Minister van Financiën bij de Staten-Generaal ingediend. Hieronder volgen eenige voorloopige mededeeling omtrent deze ontwerpen.

De leening zal f 125.000.000 bedragen, tegen 4½ %, terwijl de in Februari 1915 met succes uitgegeven 5 % leening naar men weet f 275.000.000 beliep. Dat thans een lager rentetype gekozen wordt zal, bij de hier te lande heerschende geldruimte en het succes, dat de groote gemeenten reeds met leeningen van dat type hadden, geen verwondering wekken.

Bij onvoldoende deelneming wordt ook thans gedreigd met een gedwongen leening voor hetzelfde bedrag, tegen een rentevoet van een percent minder, in casu dus 3½ %.

Nieuw is ditmaal, dat tegelijk met de leening een heffing in eens wordt voorgesteld, een combinatie dus van de beide denkbeelden, die bij de vorige leening zoo scherp tegenover elkander stonden.

De heffing is in tweeën gesplitst:

1°. de verdedigingsbelasting I, welke progressief van de grootere vermogens wordt geheven;

2°. de verdedigingsbelasting II, welke bestaat uit een eenmalige toeslag op de inkomsten- en vermogensbelasting, tot een bedrag van meer dan deze beide belastingen.

De progressieve heffing op groote vermogens begint bij vermogens van meer dan f 50.000 met 0.2 % van hetgeen het vermogen meer dan f 50.000 bedraagt en klimt, over telkens groote afstanden, tot ten hoogste 6 % geleidelijk met 0.2 % op. Dit maximum percentage wordt bij een vermogen van meer dan 11 miljoen bereikt. Van belang is, dat blijkens de memorie van toelichting de regeling „zonder vooruit te loopen op de definitieve wijzigingen in de inkomsten- en de vermogensbelasting“

zoodanig is voorgesteld, „dat daardoor de fouten, die, naar de Minister meent, aan de bestaande wettelijke regeling der genoemde (vermogens) belasting kleven, vermeden worden“. Met name zijn bepalingen voorgesteld, die een meer met de werkelijke waarde overeenkomende schatting van het onroerend vermogen ten doel hebben.

Bij de verdedigingsbelasting II wordt, wat den toeslag op de inkomstenbelasting betreft, een gewijzigd progressief tarief voorgesteld. Wij stellen hier naast elkander de belastingbedragen voor de bestaande inkomstenbelasting en die, waarmede de aanslagen door de buitengewone heffing worden verhoogd.

Belastbaar inkomens	Inkomstenbelasting	Verhooging door verdedigingsbelasting II.
650	1.25	1.—
700	2.—	2.—
800	3.50	4.—
900	5.—	6.—
1000	6.50	8.—
1500	15.—	18.—
2000	25.—	30.—
5000	115.—	135.—
10000	265.—	335.—
20000	655.—	810.—
50000	2165.—	3085.—
100000	4665.—	9435.—
200000	9665.—	24435.—

Men neme hierbij nog in aanmerking, dat op de Inkomstenbelasting 33 procenten worden geheven ten behoeve van het Leeningsfonds 1914.

De vermogensbelasting, die, in haar tegenwoordigen vorm, in 't algemeen 50 cent per f 1000 vermogen bedraagt, wordt door de verdedigingsbelasting voor eenmaal verdubbeld.

DAILY MAIL-STATISTIEK.

Men schrijft ons:

De Daily Mail is haar campagne voor eene strengere blokkade nog niet moe. Zij blijft er van overtuigd, dat Nederland misbruik maakt van de goedertierenheid der geallieerden en de goederen, die deze doorlaten, onverschillig of ze al of niet contrabande zijn, weer regelrecht naar Duitschland exporteert. Om nu niet dergelijke flaters te begaan als eenige weken geleden, waaromtrent we toen het onze gezegd hebben, heeft het blad ditmaal een specialen correspondent, Robert Segar, er op uit gezonden, die dag aan dag in groote artikelen met sensatie wekkende titels van zijn bevindingen kond doet.

Of de heer Segar de statistische gegevens precies zoo meedeelt als ze in onze statistiek voorkomen, hebben we ditmaal niet nagegaan. De uitpluizerij heeft óók haar grenzen. We zullen dus maar aannemen, dat de cijfers zelf, zooals ze in de Daily Mail staan afgedrukt, dezen keer niet apocrief zijn. Het doet er trouwens ook niet toe, want op de conclusies komt het aan en die zijn onjuist. Is een uitvoercijfer naar Duitschland van eenig geïmporteerd artikel hooger dan vóór den oorlog, dan concludeert de heer Segar daaruit eenvoudig het mislukken der Engelsche blokkade. Zoo maakt hij groote ophef van den uitvoer van lijnolie, copra, cacao- en margarine naar Duitschland over het geheele jaar 1915 en vergeet natuurlijk daarbij te vermelden, dat er thans geen kilo van deze goederen naar onze oostelijke burens gaat, iets wat hij overigens wel degelijk in de door hem geraadpleegde maandelijkse statistieken had kunnen en ook moeten zien.

Dit past echter niet in zijn systeem en vandaar dan ook, dat de jaarcijfers omtrent den uitvoer der gemelde goederen als afschrikwekkende bewijzen van de mislukking der Britsche blokkade in zijn artikelenreeks paradeeren. Insgelijks handelt hij met

de katoen. „Cotton for shells”, schrijft hij, constateerend, dat in 1915 uit Nederland 38.750 ton katoen naar Duitsland geëxporteerd zijn. Blijkbaar heeft de heer Segar vergeten, hoeveel er in Engeland in het tweede kwartaal van 1915 om te doen geweest is, eer men katoen op de contrabandelijst heeft durven plaatsen, en dat eerst in verband hiermee omstreeks het midden van 1915 de uitvoer van katoen uit Nederland verboden werd, welk verbod sedert zoo streng gehandhaafd werd, dat er na Juli naar Duitsland in totaal niet meer dan 41 ton geëxporteerd werd: een cijfer, dat nu waarlijk niet héél bijzonder imponeert.

Verder heeft de heer Segar het ook nog over onzen koffie-export, en zelfs over onzen uitvoer van kaarsen. Onze uitvoer daarvan naar België bedroeg n.l. in 1915 2478 ton, tegen gemiddeld 1280 ton in vroegere jaren. De heer Segar heeft daarvoor dadelijk eene verklaring ontdekt: de Duitschers onderwerpen die kaarsen aan de werking van oververhitten stoom, zoodat de stearine gesplitst wordt in stearinezuur en glycerine voor ontplofbare stoffen! „Candle grease for shells!” roept hij verontwaardigd uit, er zich niet van bewust, dat de glycerine, die men, volgens zijn procédé uit kaarsen (!) krijgt, wel een beetje erg duur wordt. We hebben er dan ook een flauw vermoeden van, dat, indien de Duitschers werkelijk glycerine uit ons land behoeven, zij er de voorkeur aan gegeven zullen hebben, dit artikel niet in den vorm van kaarsen te betrekken, maar in den vorm van . . . glycerine zelf, van welk artikel immers de uitvoer tot 13 December j.l. niet verboden is geweest.

Ziedaar een staaltje, hoe goed de speciale Daily Mail-correspondent wel geïnformeerd is. Een tweede staaltje wordt gevormd door zijne mededeelingen over onzen tinnuitvoer. Die tinnuitvoer vormt voor hem het bewijs, dat de Nederlandsche uitvoerverboden niets dan een wassen neus zijn. Als Nederland — zoo redeneert hij — uit Duitsland een artikel noodig heeft, dan ruilt het dit eenvoudig met een artikel, dat Duitsland behoeft en heft dan doodgewoon het uitvoerverbod op. Bewijze de tin! „In respect of tin, there is a prohibition order in force against its export. But in October last this prohibition was suspended, I believe at the instance of the Netherlands Colonial Secretary, in order that 800 tons should be sent over direct from Holland to Germany!” Den Daily Mail-lezer wordt echter niet medegedeeld, dat er géén uitvoerverbod van tin bestond of bestaan heeft vóór die 800 ton werden uitgevoerd, dat juist naar aanleiding van dien uitvoer, op 15 October voor het eerst een uitvoerverbod is uitgevaardigd, en dat er in November en December d. a. v. geen kilo tin naar Duitsland is uitgevoerd!

Tot zoover kunnen we dezen specialen correspondent met feiten en gegevens aantonen, dat hij niet op de hoogte is. Anders wordt het, als hij in den wilde weg beweringen uit. Zoo b.v., dat artikelen onder valsche benamingen worden uitgevoerd of na eenige luttele bewerking te hebben ondergaan. Hierover zegt de heer Segar: The Germans are so skilful that they are able to give to a substance whose export is prohibited another superficial form and another name with which to pass the frontier. The instances of soap that was largely fat, honey that was largely rubber solution (!), chocolate creams that were also largely fat and an endless string of goods half-converted from the raw material or hidden by some superficial disguise or chemical union easily revolved again by the German chemists have all come one by the light.”

Weer huivert elke Daily Mail-lezer van afschuw over de vele hoeveelheden vet en rubber, die naar Duitsland gaan, als zeep, honig of pralines. Die lezer weet natuurlijk niet, dat de uitvoer van zeep

verboden is, dat de uitvoer van honig óók verboden is, en dat, wat pralines betreft, de uitvoer van chocolade met meer dan 35 % vet óók verboden is.

En hoe ad rem de verdere beweringen zijn, kan ieder nagaan, die even de moeite neemt, de lijst van uitvoerverboden te raadplegen, die het weekblad „Handelsberichten” regelmatig publiceert. Daaruit blijkt ten duidelijkste, dat niet alleen een artikel als zoodanig ten uitvoer verboden is, maar evengoed het goed, waarin het verboden artikel voorkomt. Enkele staaltjes mogen hier volgen. Zoo vallen alle vernissen, droogverven en dergelijke met hars, benzine of terpentijn bereide vloeistoffen als bronsinctuur, stofolie, linoleumwas, cementlijm enz. onder het uitvoerverbod van hars, benzine of terpentijn. Brouwerspek valt onder het uitvoerverbod van hars, evenals vuurmakers; schoensmeer onder dat van benzine of terpentijn; kaaskleursel onder dat van lijnolie, evenals stopverf, hulsbalsem en Haarlemmerolie; kachelglans valt onder het uitvoerverbod van grafiet. Mohair, alpaca haar en kameelhaar zijn geen wol, maar worden, omdat zij op wol gelijken, gerekend te vallen onder het uitvoerverbod van wol. Tapiocawortelen zijn geen zetmeel, maar worden er toch toe gerekend, omdat men er zetmeel uit maken kan. Wie klompen of schaatsen poogt uit te voeren, gemonteerd met leer, koper of nikkel, krijgt met den rechter te doen, omdat hij het uitvoerverbod van leer, koper of nikkel overtreedt, en niet beter vergaat het den argelooze, die een flesch karnemelksche pap naar zijn familie in het buitenland stuurt, want deze staatsgevaarlijke is een zondaar tegen het uitvoerverbod van granen!

Ziedaar de beschuldigingen van den heer Segar tot de juiste verhoudingen herleid.

ECONOMISCHE TOENADERING TUSSEN EN ENGELAND EN FRANKRIJK.

Onder de vele handelspolitieke problemen, die de oorlog heeft doen rijzen of waaraan hij nieuw leven gegeven heeft, neemt het vraagstuk eener blijvende economische toenadering tusschen Engeland en Frankrijk slechts een betrekkelijk bescheiden plaats in. Intusschen is het in den laatsten tijd eenigszins meer op den voorgrond gekomen. De lange duur van den oorlog heeft de entente-mogendheden ook economisch nauwer tot elkander gebracht, ook al zijn het, met uitzondering van Japan, dat zijn militaire taak spoedig geëindigd zag, niet in de eerste plaats de bondgenooten zelve geweest, die de voorziening in de behoeften, ontstaan door het wegvallen van den toevoer van Duitse goederen, op zich hebben genomen. Een nauwer handelspolitiek verband tusschen Engeland en Frankrijk, dat intusschen, zoolang Engeland zijn stelsel van vrijen handel blijft handhaven, vrijwel alleen op concessies van Fransche zijde zou neerkomen, vindt in den laatsten tijd in beide landen belangstelling. Zelfs gaan stemmen op, die een formeel tolverbond aanprijzen. Veel waarde zal men intusschen aan dit laatste denkbeeld stellig niet moeten hechten. Voor Engeland toch zou een tolverbond een volslagen wijziging in zijn handelspolitiek stelsel medebrengen, wat weliswaar niet onverklaarbaar meer is, doch, indien het zoover komt, door gansch andere factoren zal worden beheerscht, factoren, die zich ten deele zelfs vijandig keeren tegen elke gedachte van economische toenadering buiten het Britsche imperium.

En in Frankrijk? Hoe daar te lande over het vraagstuk wordt gedacht blijkt uit een zeer belangrijke Fransche correspondentie, opgenomen in een der laatste nummers van The Economist. „Niet enkel tegen onze vijanden van heden, doch evenzeer tegen onze concurrenten van morgen” — d. i. in de eerste plaats Engeland — zal straks de economische strijd gaan. Aan een tolverbond, dat enkel ten

voordeele van Engeland zou kunnen werken, mag niet worden gedacht. Na den oorlog zal Frankrijk meer dan ooit op een streng protectionisme zijn aangewezen.

De schrijver voert voor dit standpunt, naast een reeks psychologische factoren, de volgende argumenten aan:

1°. De Engelsche nijverheid heeft door den oorlog oneindig minder geleden dan de Fransche; vrije concurrentie zou de laatste ruïneeren.

2°. Weder-opleving van de industrieën in de thans door den vijand bezette streken is alleen mogelijk door hulp van Staatswege en onder bescherming van een hoog tarief.

3°. De Fransche koopvaardij, die ook voor den oorlog niet krachtig was, behoeft meer dan ooit financiële steun en een bevoorrechte positie.

4°. De daartoe benodigde gelden zullen alleen uit een hoog tarief te verkrijgen zijn.

5°. De duur en de kosten van den oorlog zijn belangrijk vergroot, doordat Frankrijks nationale verdedigingsoorlog is uitgebreid tot een strijd voor Englands imperialisme, reden waarom Engeland moeilijk aanspraken kan maken op economische voordeelen van Fransche zijde.

Om al deze redenen voorziet de schrijver, dat deze oorlog, waarvan men wellicht aanvankelijk een versterking van de vrijheidsgedachte in het verkeer der volkeren had mogen verwachten, althans voor Frankrijk oorzaak zal zijn van toenemend staatsingrijpen en toenemend protectionisme, waarbij handelstractaten zelfs uitzondering zullen zijn.

Bemoedigend zijn deze beschouwingen waarlijk niet; zelfs treft het den lezer ze te vinden in een blad als *The Economist*, waarin dergelijke klanken ongewoon zijn. Toch mag de vraag worden gesteld, of een toestand als deze niet nog te verkiezen zal zijn boven een stelsel van handelspolitieke bondgenootschappen met de uitgesproken bedoeling, den strijd van heden op economisch gebied te blijven voortzetten.

VRACHTEN VAN OOST-INDIE NAAR NEDERLAND.

De thuiskomende vrachten zullen opnieuw verhoogd worden en alsdan ongeveer driemaal zooveel bedragen als vóór den oorlog. Moet hierin alleen een „begeerigheid” van de stoombootmaatschappijen gezien worden? Neen, ook een waarschuwing aan afladers op Java, dat men niet bij machte is, alle goederen, die aangeboden worden, te vervoeren.

Vóór den oorlog was de toestand deze, dat alle Indische producten naar Europa uitsluitend vervoerd werden door de Stoomvaart-Maatschappij Nederland en de Rotterdamsche Lloyd, door de blauwpijpers van den Heer Alfred Holt te Liverpool (Ned. Stoomvaart-Mij. Oceaan, Ocean Steamship Co. en China Mutual Steamship Navigation Co.) en de Deutschaustralische Dampfschiffahrtgesellschaft. Laatstgenoemde is thans natuurlijk uitgevallen, terwijl het aantal Engelsche booten, dat de Heer Holt ter beschikking van de Indische vaart kan stellen, belangrijk is ingekrompen tengevolge van opvoering van schepen door het Engelsche Gouvernement. De Nederland en de Lloyd zien zich derhalve voor de taak geplaatst om niet, zooals in vorige jaren, 50 % van de Indische producten (met uitzondering van suiker, dat buiten de „conference” valt) te vervoeren, maar ongeveer 85 % en zulks, terwijl de reisduur door het aanhouden van schepen op de Engelsche kust met 3 à 8 dagen en door de route om de Kaap met minstens 14 dagen verlengd wordt.

De vrachtverhooging beteekent derhalve ook een waarschuwing, dat de stoomvaartmaatschappijen niet voldoende schepen beschikbaar kunnen stellen. Wanneer afladers op Java die wenk ter harte nemen zal het gevolg zijn, dat de productie van voor Europa

bestemde artikelen zal worden ingekrompen, maar die inkrimping zal alleen mogelijk zijn bij éénjarige gewassen, zooals tabak, tapioca, ketellawortels, grondnoten, mais, enz.

DISCONTO-VERLAGING IN OOSTENRIJK ?

Naar de Frankfurter Zeitung bericht is het Bestuur der Oostenrijksch-Hongaarsche Bank tegen 24 dezer bijeengeroepen teneinde een verlagingsvoorstel van $\frac{1}{2}$ % te overwegen, waardoor dat op $4\frac{1}{2}$ % zou worden gebracht, op welk niveau alleen de Nederlandsche en de Zwitsersche circulatiebanken haar disconto hebben kunnen stellen. Overal elders geldt een hogere officieele rentevoet.

De geldruimte, door de malaise in de meeste takken van handel en industrie en door de afsluiting van het verkeer met verscheiden landen veroorzaakt, is wel de voornaamste reden voor het verlagingsvoorstel; daarnaast schijnt ook de overweging, dat een laag disconto op de effectenmarkt en daardoor op de kansen tot plaatsing eener nieuwe oorlogsleening een gunstigen invloed moet uitoefenen, tot het indienen van het voorstel te hebben bijgedragen.

De Frankfurter Zeitung vindt deze mogelijke disconto-verlagingsvoorstel terecht een zeer opmerkelijk verschijnsel; over de al of niet raadzaamheid van zulk een maatregel, wenscht het blad zich niet uit te spreken. Het wijst op het feit, dat de Oost-Hongaarsche Bank nog steeds geen staten publiceert en zegt, dat zoolang er reden is, dit na te laten, „zij dubbel voorzichtig dient te zijn en niet door een wellicht ontijdige discontoverlagingsvoorstel, maar langs een anderen weg het door het dalen der marktrente verloren contact met de geldmarkt moet trachten te herstellen”.

VALUTAREGELING TUSSEN DE GEALIEERDEN.

De sterk afwijkende wisselkoersen hebben den handel, en speciaal de oorlogsleveranties tusschen de ententestaten niet weinig bemoeilijkt. Terwijl het sterling-devisie zich van zijn depreciatie nog slechts gedeeltelijk heeft hersteld, wijzen de wisselkoersen der overige ententestaten belangrijke neerwaartsche afwijkingen aan ten opzichte van de Engelsche valuta. Zoo noteert Parijs ca. 28 tegen normaal 25,22½, Rome 32, bij hetzelfde muntpari, terwijl begin Februari te Petrograd nog 162 Rs. voor £ 10 werden betaald, tegen 94½ in normale tijden. De depreciatie tegenover het pond sterling bedraagt alzoo voor den Franschen franc 11 %, voor den lire 28 % en voor den roebel 71 %.

De roebel heeft zich in de afgelopen weken aanmerkelijk kunnen verbeteren; de noteering is gevallen tot ongeveer 151½, waardoor de depreciatie tegenover het pond tot 60 % is teruggebracht. De voornaamste oorzaak van deze versterking zal wel gelegen zijn in de wederopenstelling van de Londensche geldmarkt voor Russische credietbehoefden; een regeling is tot stand gekomen, waardoor in Rusland acceptcredieten zijn geopend en Russische wissels, voorzien van Britsche handteekeningen, als prima-papier zullen zijn onder te brengen. Voorts zijn de in de afgelopen week vervallende Russische schatkistwissels, tot een bedrag van £ 10.000.000 tegen een disconto van 6 % vernieuwd. Ook de mogelijkheid voor plaatsing eener leening in Japan en de credieten in Amerika zullen tot de verbetering van den roebelkoers het hunne wel hebben bijgedragen.

Ter ondersteuning van de Fransche valuta heeft minister Ribot een plan aangekondigd, dat veel overeenkomst vertoont met de mobilisatie van Amerikaansche fondsen in Engeland. Effecten in Fransch bezit zullen door tusschenkomst van de Banque de France en de Bank of England ter beurze van Lon-

den worden aangeboden, om op die wijze Fransche saldi in Engeland te verkrijgen, waaruit de Britsche leveringen en diensten door Frankrijk kunnen worden betaald.

Nadere bijzonderheden omtrent het plan zijn ons nog niet bekend. Het spreekt vanzelf dat het welslagen der fondsverkoop niet nalaten zal, den wisselkoers tusschen Frankrijk en Engeland gunstig te beïnvloeden. Intusschen zal het de vraag zijn of de Fransche verkoopers te Londen voorloopig wel veel kooplust zullen ontmoeten. De plaatsingen van Exchequer Bonds nemen toch elke week af, particulier disconto noteert $5\frac{1}{8}$, de banken vergoeden $3\frac{1}{2}$ % voor deposito's, de Discount Houses 4 % voor call-money, en dat alles, terwijl de voortdurende verkoop van effecten in Amerika toch de liquiditeit in de hand moest werken.

Hoe dit evenwel moge zijn, het getuigt voor de financiële kracht van Engeland, dat dit land, terwijl het reeds uit eigen hoofde voor zoo groote valutamoelijkheden staat, zijn medewerking verleent tot een regeling, die de strekking heeft de moeilijkheden nog te vergrooten.

Jolab

DE STEEN-, PANNEN- EN BUIZEN-INDUSTRIE IN NOORD-LIMBURG.

Door de algemeene malaise in het bouwvak zijn de daarmede samenhangende industrieën gevoelig getroffen. Wisten de steen-, pannen- en buizenfabrieken in het begin van den oorlog niet, of ze geheel zouden sluiten, zoo hebben de meesten met halve kracht doorgewerkt, zoowel om hunne goede arbeidskrachten te behouden, als om hunne klanten niet te verliezen.

De vraag is gering en de voorraad in verband daarmede groot, zelfs wordt deze geschat op 50 % meer dan in normale jaren. De exploitatiekosten zijn hoog, waar vooral de steenkolenprijzen ongeveer 50 % hooger zijn dan voor den oorlog. Bovendien, waar vroeger geleverd werd, niet alleen in geheel Nederland, maar ook in België en Noord-Frankrijk, en nu uit den aard der zaak het afzetgebied tot Nederland is beperkt, zijn de prijzen gedaald. Zoo zijn de prijzen der steenen ongeveer f 2 per duizend lager dan voor den oorlog. De prijzen der pannen zijn door den Bond voor pannenfabrieken met f 5 verhoogd, om eenigszins de kosten te kunnen goedmaken. De buizenprijzen zijn lager. Niet alleen is het afzetgebied kleiner, ook de concurrentie is grooter. De aan de grens gelegen Duitse fabrieken, die in normale tijden hun afzetgebied in Duitsland vinden, kunnen nu met vrucht hier in Nederland concurreren, ondanks het feit, dat de prijzen op het oogenblik door hen in guldens genoteerd worden. Levering van Nederland naar Duitsland is door de hooge invoerrechten nimmer loonend.

Alle hoop is gevestigd op het einde van den oorlog; vooral in België hoopt men dan een goeden afnemer te vinden.

Beaufort

DE DUITSCHE REGELING VOOR DE WISSELKOERSEN.

Was het begin van de Duitse regeling van den wisselhandel niet zonder succes, in den loop van deze week is de toestand geheel veranderd. Een stijging van alle koersen op de neutrale landen kon niet verhinderd worden; het sterkst was die voor wissels op Nederland. Herhaaldelijk kwamen weer groote verschillen voor tusschen de noteering voor Holland in Berlijn en die voor Berlijn in Holland. Het opmerkelijkste was echter, dat de Duitse noteeringen voor New York, Skandinavië en Zwitserland buiten alle verhouding waren met de noteeringen hier voor

wissels op die landen. Ter vergelijking vindt men hieronder de noteeringen van 17 en 18 Februari te Berlijn en te Amsterdam.

17 Februari.

	Berlijn.	parit. à 42.55	Amsterd.
New York .	536—538	228.06—229	237.—
Skandinavië	$153\frac{3}{4}$ — $154\frac{1}{4}$	65.42—65.62	66.80
Zwitserland	$104\frac{3}{8}$ — $104\frac{5}{8}$	44.41—44.52	45.10
Holland . .	$234\frac{3}{4}$ — $235\frac{1}{4}$	= gemidd. 42.55	42.90

18 Februari.

	Berlijn	parit. à 42.20	Amsterd.
New York .	539—541	227.46—228.30	237.—
Skandinavië	$154\frac{1}{4}$ — $154\frac{3}{4}$	65.09—65.30	66.30
Zwitserland	$104\frac{7}{8}$ — $105\frac{1}{8}$	44.26—44.36	45.05
Holland . .	$236\frac{3}{4}$ — $237\frac{1}{4}$	= gemidd. 42.20	42.22 $\frac{1}{2}$

De te Berlijn voor Hollandsche rekening opgegeven bestens orders tot aankoop van New York, werden niet uitgevoerd, zoodat een nivelleering der koersen door middel van de arbitrage onmogelijk was.

RECHTSPRAAK.

MOLESTVERZEKERING.

CONSTRUCTIVE TOTAL LOSS. — RESTRAINT OF PRINCES.

Het Engelse Hogerhuis heeft 26 Jan. j.l. in een assurantiezaak een vonnis gewezen, dat om verschillende redenen de aandacht verdient.

Het was in het geding van de Engelse firma Sanday & Co. tegen de British & Foreign Marine Insurance Company.

Een partij lijnzaad was door Sanday & Co. verzekerd voor de reis van Buenos Aires naar Hamburg met het Engelse stoomschip St. Andrew.* Na vertrek van het stoomschip uit Buenos Aires verklaarde, op 4 Aug. 1914, Engeland aan Duitsland de oorlog. De St. Andrew werd, bij Kaap Lizard gekomen, door een franse kruiser naar Falmouth gezonden; daar aangekomen, ontving het stoomschip last naar Liverpool te gaan, en in die haven werd het lijnzaad gelost. Nu was de prijs van lijnzaad in Hamburg hoger dan in Liverpool, en om voor dit prijsverschil vergoeding te krijgen, abandonneerden de eigenaars van het lijnzaad dit aan hun assureur en vorderden daartegenover de verzekerde som.

De verzekering was gesloten op de gewone voorwaarden van de Lloyds polis. De daarin in de regel voorkomende bepaling „warranted free of de verzekering uitgesloten wordt hetgeen wij gevoelen zijn „molest” te noemen, was tegen betaling ener extra-premie geschrapt. De omschrijving der verzekerde gevaren luidde dus: „takings at sea, arrests, restraints and detainments of all kings, capture, seizure & detention” .. enz., waarbij van princes and people of what nation, condition, or quality soever, and all other perils . . .” enz.

De verzekerden beweerden nu 1e. dat het verzekerde interest voor hen verloren was (dat het een zogenaamd „constructive total loss” vormde), 2e. dat dit verlies ontstaan was door een gevaar waartegen verzekerd was (restraint of princes), en zij grondten op het samengaan van deze twee feiten hun recht van abandonnement.

De verzekerden betwistten de juistheid van elk der beide stellingen.

De rechter in eerste aanleg (Judge Bailhache in de „King's Bench Division”), twee van de drie leden van het Hof van Appel, en alle vijf de leden van het college uit het Hogerhuis, hebben zich nu uitgesproken ten voordele van de verzekerden, en

* Een soortgelijk geval, waarover in hetzelfde geding beslist is, blijft hier eenvoudigheidshalve buiten bespreking.

de zaak werd dus in alle instanties door de verzekeren gewonnen.

Door deze vonnissen (met name door dat van het Hogerhuis) zijn weder enige beslissingen gegeven die voor het Engelse verzekeringsrecht van veel belang zullen zijn en die door de internationale betekenis van dit recht, ook buiten Engeland invloed kunnen hebben.

Art. 60 van de Engelse zeeverzekeringwet (Marine Insurance Act 1906) zegt het volgende omtrent „Constructive total loss”: „There is a constructive total loss where the subject-matter insured is reasonably abandoned on account of its actual loss appearing to be unavoidable” en art. 57 zegt dat actual total loss dan bestaat wanneer „the assured is irretrievably deprived of the subject-matter insured.”

Voordat de zeeverzekeringwet in werking trad gold als recht (steunend op verschillende rechterlijke beslissingen) dat een totaal verlies niet alleen ontstond door een vernietiging van het goed zelf, maar ook bij een zogenaamd „loss of the venture”, d.w.z. wanneer door een gevaar waartegen verzekerd was, het volbrengen der onderneming onmogelijk was geworden.

De vraag deed zich nu voor of in dit oude recht verandering was gebracht door de wet van 1906, die deze materie beheerst. De beslissing luidde dat het oude recht van kracht bleef voorzover niet de wet daarmee uitdrukkelijk in strijd kwam, dat de uitdrukking „subject-matter insured” in het aangehaalde wetsartikel voorkomend, kon en dan ook moest worden beschouwd te omvatten: het veilig te Hamburg aankomen van de per ss. St. Andrew vervoerde partij lijnzaad, en dat zich dus wel een constructive total loss voordeed.

De tweede vraag was of dit verlies door de verzekering gedekt was. De rechters beslisten bevestigend, en wel op de volgende overwegingen: Het verlies is het rechtstreeks gevolg van de oorlogsverklaring door de Koning van Engeland, immers daardoor was het verkeer met Duitsland onwettig geworden; deze daad van de Koning valt onder „Restraint of Princes” en daartegen is in de polis uitdrukkelijk verzekerd. Tegen deze opvatting werden twee bezwaren gemaakt, 1e. dat restraint of princes geweld veronderstelde, 2e. dat het verlies niet het rechtstreeks gevolg was van de oorlogsverklaring, maar van het als gevolg daarvan in werking tredende recht, dat verkeer met de vijand verbod. Doch deze bezwaren werden door de rechters niet gedeeld. Ten aanzien van het element van geweld werd geargumenteerd dat aan elke wettelijke bevoegdheid door geweld kracht kan worden bijgezet, dat ook in dit geval geweld zou zijn gebruikt ware de kapitein niet vrijwillig naar een Engelse haven gevaren, dat er dan ook geen reden was hier niet van restraint of princes te spreken, en dat het tegendeel bovendien tot het vreemde gevolg zou leiden dat men bij het naleven van de wet niet, en bij de niet-naleving wel verzekerd zou zijn geweest. Ten aanzien van het causaal verband werd toegestemd dat de Engelse leer alleen vraagt naar de naaste oorzaak, de causa proxima, en de causa remota niet in aanmerking neemt, maar in dit geval was de oorlogsverklaring niet te scheiden van het daaruit onmiddellijk voortvloeiend rechtsgevolg van verbod van verkeer met de vijand, en moest dus ook die oorlogsverklaring als onmiddellike schadeoorzaak worden beschouwd.

Dit overzicht der argumentatie bepaalt zich natuurlijk tot de hoofdzaken en is ook in die hoofdzaken te kort en daardoor oppervlakkig. Zij die in deze onderwerpen thuis zijn zullen intussen gevoelen hoeveel punten bij deze vonnissen werden aangevoerd en zijdelings beslist. En ook de leek in

het eigenlike assurantievak zal waarschijnlijk inzien dat hier enige principiële beslissingen werden gegeven die ook in het algemeen van belang zullen zijn, buiten het geding dat tot deze beslissingen aanleiding gaf. Men lette b.v. op de beschouwing van de Marine Insurance Act 1906 in verband met de ten aanzien van zeeverzekering gegolden hebbende en nog geldende „common law”, de bevestiging van de leer van de „loss of the venture”, de hernieuwde toepassing van de leer van de „causa proxima”, de beschouwing omtrent de molestgevaren (hier ten aanzien van „restraint of princes”). Het belang van deze en dergelijke beslissingen geldt ook voor ons land, daar immers in het internationaal verkeer voortdurend Engelse assurantiepolissen worden aangenomen, en ook hier te lande menigmaal op de Engelse voorwaarden verzekerd wordt. Ook de eigenaardigheden van de Engelse procesvoering, in vergelijking met de onze, komen in een geval als dit weer aan het licht. Opvallend is b.v. de termijn, waarbinnen een uitspraak in hoogste instantie verkregen werd, eigenaardig ook het sterk persoonlijke dat in de uitspraken van Engelse rechterlijke kolleges behouden blijft.

Een beslissing in assurantiezaken geeft gewoonlijk aanleiding tot verandering van de gebruikelijke polisvoorwaarden. Dit is ook thans reeds geschied en het verdient de aandacht dat de verandering niet rechtstreeks het geval betreft waarover dit geding liep. In Oktober 1914 n.l. was de klausule ingevoerd „Warranted free from capture, seizure and detention by the British government or their allies”, blijkbaar om daarmee vast te leggen dat de Engelse verzekeraars niet zouden opkomen voor schaden toegebracht door hun eigen regering. Naar aanleiding van de uitspraak in eerste instantie in de Sanday zaak werd in Febr. 1915 de klausule aldus gewijzigd: „Warranted free of capture, seizure, arrests, restraints or detentions by . . . enz.” Vermoedelijk heeft het vonnis doen vrezen dat men, capture, seizure en detention uitzonderend, restraint of princes verzekerd hield; men heeft daarom „restraint of princes” uitdrukkelijk inbegrepen en ook buitendien het aantal termen nog uitgebreid; en men zal daarmee zijn doel wel hebben bereikt, al is het nu geen eenvoudige zaak meer om de verschillende, vrij sterk in elkaar lopende, begrippen, aan de hand van de daarvoor gekozen uitdrukkingen nauwkeurig te onderscheiden.

Naar aanleiding van de beslissing in hoogste instantie werd in Engeland de algemeene molest-klausule op gelijke wijze veranderd. Die verandering werd gemaakt hoewel door de oorspronkelijke klausule reeds werden uitgesloten „all consequences of hostilities”; vermoedelijk zal men dus redeneren dat het onzeker is of een restraint of princes, in de zin van de Sanday-beslissing, wel onder „consequences of hostilities” te rangschikken valt. Volgens Fairplay (10 Febr. '16) luidt nu de volledige Engelse klausule als volgt: „Warranted free of capture, seizure, arrest, restraint, or detention, and the consequences thereof or any attempt thereat (piracy excepted), and also from all consequences of hostilities or warlike operations whether before or after declaration of war.

But this policy is free of any claim arising from capture, seizure, arrest, restraint, detention, or requisition, except by the enemies of Great Britain or by the enemies of the country to which the assured or the ship belongs.

Doel van deze wijzigingen is dus niet om het door de uitspraak van het Hogerhuis ingetreden rechtsgevolg voor andere dergelijke gevallen te voorkomen, maar om in de molest-klausule een leemte aan te vullen die door de Sanday-beslissing ontstaan is of aan den dag is gekomen.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoerconsenten. Voor uitvoer van eenden, waarvan de uitvoer in 't algemeen de vorige week werd verboden, zullen door de Rijkscommissie van Toezicht op de Eiervereniging consenten kunnen worden uitgereikt onder door de commissie vast te stellen voorwaarden.

Uitvoer van geheel afgewerkte aardappelvezels zal voortaan alleen zijn toegestaan op vergunningsbewijzen, afgegeven door den secretaris der Rijkscommissie van Toezicht op de Vereeniging van Aardappelmeelfabrikanten te Veendam; de vezels mogen ten hoogste 50 % zetmeel in de droge stof bevatten.

Voorloopig zullen geen consenten voor uitvoer van varkensvleesch meer worden afgegeven. Voor de fabrikanten van worst en andere bereide vleeschwaren kan tot nadere aankondiging voor de in hun fabrieken en magazijnen op 19 dezer aanwezige voorraden uitvoer-consent worden verleend, mits deze voorraad vóór 23 dezer aan de Rijkscommissie op de Varkensvleeschvereniging is opgegeven en bij controle van harentwege aanwezig blijkt. Het percentage, voor binnenlandsch verbruik ter beschikking te stellen, blijft onveranderd.

BOEKAANKONDIGING.

Economisch-Historisch Jaarboek. Eerste deel 1915. Uitgegeven door de Vereeniging Het Economisch-Historisch Archief. 's-Gravenhage, Mart. Nijhoff.

Het Economisch-Historisch Jaarboek 1915, eerste vrucht van werkzaamheid dezer in 1914 opgerichte vereeniging, verscheen dezer dagen. Het jaarboek bevat een reeks documenten, voor onze economische geschiedenis van beteekenis. De documenten hebben betrekking op een negental verschillende onderwerpen en worden telkenmale voorafgegaan door een korte inleiding. In hoofdzaak zijn zij aan officieele bronnen ontleend, terwijl de meerderheid betrekking heeft op de eerste jaren na het herstel onzer onafhankelijkheid.

Een belangrijke ruim 100 bladzijden tellende nota van den Staatssecretaris van Koophandel en Koloniën J. Goldberg (Nov. 1815) over de textiel-industrie vormt een groot deel van den inhoud. De nota is een doorlopend, zeer gedocumenteerd pleidooi voor een liberale handelspolitiek en bevat tal van gegevens nopens de onderscheiden takken der textiel-industrie en hun beteekenis in die dagen.

Verder treft men onder de gepubliceerde stukken aan verschillende documenten omtrent onze toenmalige handelsrelaties met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, enkele correspondenties met de Ned. Handelmaatschappij en een tweetal op zichzelf staande stukken, waaruit blijkt van een in 1815 bij de Regeering gerezen, doch spoedig verworpen denkbeeld om de ten vorigen jare opgerichte Nederlandsche Bank haar werkzaamheden ook te doen uitstrekken over Zuid-Nederland. Ten slotte worden enkele merkwaardige brieven gepubliceerd, door het bekende bankiershuis Hope & Co. in 1789 aan het Amsterdamsche stadsbestuur gericht, en betrekking hebbend op belangrijke graanaankopen, door tusschenkomst der firma tot stand gekomen in een tijd, toen misoogsten tot groote prijsstijging leidden en de kans bestond, dat niet voldoende graan voor de eigen bevolking zou overblijven. Het blijkt, dat de transacties voor de stad zeer voordeelig geweest zijn: op een inkoopsprijs van ruim f 350.000 werd f 93.000 winst behaald, welke winst gebezigd werd tot verlaging van den broodprijs.

De uitgave is uitmereend verzorgd. Gekozen werd het voor bronnenmateriaal wellicht ietwat weidsche gewaad, waaraan wij ons hier te lande echter voor dergelijke publicaties langzamerhand hebben gewend.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	19 Februari 1916.	20 Juli 1914.
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15 Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " " " '15 Vrsch. in R.C. 5 1/2 " " 19 Aug. '14	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14 " " " " " '14 " " " " " '14
Bank of England	5 " " 8 " '14	3 " " 29 Jan. '14
Deutsche Reichsbk.	5 " " 23 Dec. '14	4 " " 5 Febr. '14
Banque de France	5 " " 20 Aug. '14	3 1/2 " " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " " 12 Apr. '15	4 " " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " " 29 Juli '14	5 " " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " " 10 " '15	5 " " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " " 5 Jan. '15	4 1/2 " " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " " 2 " '15	3 1/2 " " 19 " '14
Bank van Italië	5 1/2 " " 10 Nov. '14	5 " " 9 Mei '14
Federal Res. Bk. N.Y.	3-5 " " 4 Febr. '15	—
Javasche Bank	3 1/2 " " 1 Aug. '09	3 1/2 " " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
19 Febr. '16	1 3/4-2	2 1/2	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
14-19, '16	1 1/4-2	2 1/4-1 1/2	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
7-12, '16	1 3/8-1/2	2-1 1/4	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
31 J.-5 F. '16	1 1/4-3/4	2 1/4-3/4	5 1/8-3/16	4 1/4-3/4	—	1 3/4-2
15-20 Febr. '15	4 7/8	5	1 7/16-1/2	—	—	1 7/8-2 1/8
16-21, '14	4 3/16-1/4	4-1/2	2-3/8	3	2 3/4	1 3/4-2
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteringen te Amsterdam opgegeven. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New-York
14 Febr. 1916 ..	11.30	44.02 1/2	40.30	2.35 1/2
15 " 1916 ..	11.27	43.60	40.20	2.35 1/4
16 " 1916 ..	11.30	42.60	40.25	2.36 1/4
17 " 1916 ..	11.28 1/2	42.90	40.30	2.37
18 " 1916 ..	11.30	42.22 1/2	40.25	2.37
19 " 1916 ..	11.18	42.20	39.80	2.35
Laagste der week	11.18	41.90	39.80	2.34 1/2
Hoogste " "	11.32	44.05	40.40	2.37 1/2
12 Febr. 1916 ..	11.33 1/2	44.—	40.45	2.35 3/4
5 " 1916 ..	11.34	43.70	40.40	2.35 1/2
Muntpariteit	12.10 5/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Weenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
19 Febr. 1916	44.90	28.40	65.90	65.90	98-1/2
Laagste d. w.	44.75	28.40	65.90	65.90	—
Hoogste " "	45.15	30.90	67.25	67.25	—
12 Febr. 1916	45.10	31.—	66.80	67.20	98-1/2
5 " 1916	45.40	30.—	65.40	65.75	98-1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.87	66.87	100

OVERZICHT.

De wisselmarkt was ook deze week weder stil en kenmerkte zich in hoofdzaak door een sterke reactie voor Berlijn en Weenen. De daling bedraagt bijna 5 %, zoodat de stijging van de laatste veertien dagen weder te niet gedaan is. Op

den laatsten beursdag werden ook de overige wisselkoersen in de daling medegesleept, de koers op Londen viel b.v. 12 cent, en zelfs New York, dat dag aan dag zeer sterk gevraagd was, moest zijn avance van de geheele week weder prijsgeven. Het laagste punt van alle koersen ligt op den laatsten dag der week.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
19 Febr. 1916....	4.77.—	5.87 1/2	74 9/8	42 1/4
Laagste d. week..	4.76.35	5.87	74 9/8	42 1/8
Hoogste „ „ ..	4.77.—	5.88 1/2	75 1/2	42 1/4.
11 Febr. 1916....	4.76.50	5.87 1/4	75 1/2	42 1/8
5 „ 1916....	4.76.35	5.92	74 1/4	41 7/8
Muntpariteit	4.86.87	5.18 1/4	95 1/4	40 9/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	5 Feb. 1916	12 Feb. 1916	Week 14—18 Feb. 1916)		18 Feb. 1916)
				Laagste	Hoogste	
Italië	Lires p. £	32.20	32.20	31.85	32.07 1/2	31.97 1/2
Madrid	Peset. p. £	25.07 1/2	25.10	25.07 1/2	25.12 1/2	25.10
Lissabon	d. p. escudo	34 1/4	36 3/4	35 1/2	36 3/4	35 1/2
Petrograd ..	R. p. £ 10	160 1/2	153	151	152	151 1/2
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
Calcutta	sh/d. p. rup.	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/4 5/8	2/4 5/8	2/4 5/8	2/4 5/8	2/4 5/8
Yokohama ...	id. p. yen	2/1 9/16	2/1 9/16	2/1 9/16	2/1 9/16	2/1 9/16
Hongkong ..	id. p. \$	—	1/11 1/4	1/11 3/8	1/11 1/4	1/11 3/8
Shanghai....	id. p. tael	—	2/7 9/8	2/7 9/8	2/7 9/8	2/7 9/8
Montreal	\$ per £	4.78	4.78	4.78	4.79	4.79
B. Aires 90 d.	d. p. gd. pes.	49	49 1/16	49 9/16	49 9/16	49 9/16
Valparaiso ..	d. p. pap. p.	8 2 1/8	8 1 7/8	8 7/16	8 1 7/8	8 1 5/8
Montevideo ..	d. p. peso	53 9/8	53 9/8	53 9/8	53 9/8	53 9/8
R. d. Janeiro,	d. p. milreis	11 19/32	11 19/32	11 19/32	12 1/8	11 19/32

1) Noteeringen van 19 Febr. nog niet ontvangen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 10—16 Febr. 1916.

(In duizenden p.st.)

In.	Uit.
Baren	Continent
Sovereigns	Koloniën
Per saldo uitgevloeid ..	U. S. A.
	Overige landen
	Baren en diversen
	Per saldo ingevloeid ..
796	796

ZILVER.

Ook deze week was de markt lusteloos: het ontbreken van muntorders deed de prijzen tot 26 19/16 afbrokkelen. Door matige Chineseesche kooporders en eenige vraag van het Continent kon de noteering zich tegen het einde der week tot 26 19/16 herstellen, welke verbetering evenwel niet geheel gehandhaafd bleef. De Indische bazaars toonen nog steeds weinig kooplust, niettegenstaande de geringe voorraden te Bombay, welke 4400 baren bedragen.

De firma Sam. Montagu & Co. vermeldt in haar jongste circulaire een bericht van de Temps, dat de Fransche Munt opdrachten heeft gekregen tot aanmunting voor Servië en Montenegro.

Noteering te Londen.

te New York.

19 Febr. 1916.....	26 7/8	56 9/8
12 „ 1916.....	26 19/16	56 9/8
20 Febr. 1915.....	22 7/8	48 9/4
21 Febr. 1914.....	26 9/16	57 1/2
20 Juli 1914.....	24 19/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 19 FEBRUARI 1916.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz., in disc.	H.-bk. f 55.751.490,78 1/2	
	B.-bk. „ 347.845,32	
	Ag.sch. „ 18.565.801,65	f 74.665.137,75 1/2

Papier o. h. Buitenl. in

disconto.

Idem eigen portef. f 4.036.649,—

Af: Verkocht maar voor

de bk. nog niet afgel. „

„ 4.036.649,—

Beleeningen

incl. vrsch. { H.-bk. f 19.113.728,49

in rek.-crt. { B.-bk. „ 5.833.493,66

op onderp. { Ag.sch. „ 49.168.927,70 1/2

f 74.116.149,85 1/2

Op Effecten..... f 65.991.399,85 1/2

Op Goederen en Spec. „ 8.124.750,—

„ 74.116.149,85 1/2

Voorschotten a. h. Rijk..... „ 13.756.280,29 1/2

Munt en Muntmateriaal

Munt, Goud f 70.448.120,—

Muntmat. Goud. „ 19.292.002,95

f 489.740.122,95

Munt, Zilver, enz. „ 5.260.561,48 1/2

Muntmat. Zilver „

„ 495.000.684,43 1/2

Effecten

Bel. van het Res.fonds f 4.953.813,94

id. van 1/6 v. h. kapit. „ 3.885.998,50

„ 8.839.812,44

Geb. en Meub. der Bank..... „ 1.600.000,—

Diverse rekeningen „ 34.892.933,47 1/2

f 706.907.647,25 1/2

Passiva.

Kapitaal f 20.000.000,—

Reservefonds „ 5.000.000,—

Bankbiljetten in omloop „ 575.339.345,—

Bankassignatiën in omloop „ 1.981.627,47

Rekening-Courant saldo's:

Van het Rijk..... f —

Van anderen „ 95.086.392,59

„ 95.086.392,59

Diverse rekeningen „ 9.500.282,19 1/2

f 706.907.647,25 1/2

Beschikbaar metaalsaldo f 359.856.675,90-

Op de basis van 1/16 metaaldekking. „ 225.375.202,89

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop

dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 1.799.283.379,50

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's		552.714,42
Buitenlandsche wissels		244.635,—
Beleeningen.....		6.413.068,55 1/2
Goud	4.480.506,04	
Zilver	200.830,11 1/2	
Bankbiljetten		4.101.965,—
Rekening-Courant saldo's ..	5.835.084,06	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	12 Feb. 1916	19 Feb. 1916
Aan schatkistpromessen ..	f 120.760.000,—	f 120.760.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst ..	„ 52.500.000,—	„ 52.500.000,—
Aan schatkistbiljetten....	„ 67.751.000,—	„ 67.751.000,—
Aan zilverbons	„ 4.853.840,—	„ 4.745.825,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisbare schulden
19 Febr. 1916.....	489.740	5.261	575.339	97.068
12 „ 1916.....	485.260	5.060	579.441	91.325
5 „ 1916.....	480.036	5.206	583.219	72.438
29 Jan. 1916.....	466.837	6.059	581.722	66.398
22 „ 1916.....	448.753	6.123	573.086	61.931
15 „ 1916.....	441.794	5.777	577.947	51.457
8 „ 1916.....	436.635	5.861	578.410	49.832
31 Dec. 1915.....	429.182	6.195	577.056	33.240
24 „ 1915.....	427.862	6.364	558.491	62.280
18 „ 1915.....	421.701	6.379	562.055	49.075
11 „ 1915.....	420.711	4.017	565.239	45.004
4 „ 1915.....	417.072	3.494	568.786	38.866
27 Nov. 1915.....	411.498	3.777	565.479	35.462
20 Febr. 1915.....	250.266	1.441	444.995	98.156 ¹⁾
21 Febr. 1914.....	156.293	10.390	295.870	5.108
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 82.837.000.

Data	Disconto's		Belee- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
19 Febr. 1916	74.665	52.500	74.116	359.857	74
12 „ 1916	75.218	52.500	80.529	355.511	73
5 „ 1916	75.817	52.500	82.258	353.056	74
29 Jan. 1916	77.756	53.500	83.602	342.656	73
22 „ 1916	79.102	53.500	83.709	327.279	72
15 „ 1916	80.586	53.500	83.476	321.104	71
8 „ 1916	79.853	51.500	87.065	316.273	70
31 Dec. 1915	76.348	47.500	93.579	312.746	71
24 „ 1915	76.398	48.500	90.971	309.505	70
18 „ 1915	73.025	45.500	89.995	305.293	70
11 „ 1915	74.932	46.500	89.189	302.120	69
4 „ 1915	73.212	43.500	90.661	298.489	69
27 Nov. 1915	71.763	39.560	91.229	294.542	69
20 Febr. 1915	93.214	—	211.015	142.801	46
21 Febr. 1914	59.788	10.000	66.260	46.228 ¹⁾	55
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisb. schulden
25 Dec. 1915.....	42.480	32.198	135.967	34.557
18 „ 1915.....	43.349	32.261	137.671	32.908
11 „ 1915.....	43.720	32.485	140.747	31.128
4 „ 1915.....	44.035	32.760	141.685	29.585
26 Dec. 1914.....	38.587	25.779	131.196	23.969
27 Dec. 1913.....	25.867	28.834	110.577	8.358
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
25 Dec. 1915	5.846	22.040	45.641	26.130	40.573	44
18 „ 1915	5.778	20.863	46.620	25.464	41.494	44
11 „ 1915	5.949	19.610	48.520	25.395	41.830	44
4 „ 1915	5.912	17.992	49.294	24.910	42.541	45
26 Dec. 1914	4.914	9.030	35.751	15.771	33.333	41
27 Dec. 1913	5.657	11.076	46.439	2.519	6.127 ²⁾	46
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.
OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
15 Jan. 1916....	745	934	1.015	929	830
8 „ 1916....	719	939	1.052	925	875
31 Dec. 1915....	697	978	1.062	927	966
24 „ 1915....	725	896	1.121	880	1.020
16 Jan. 1915....	1.410	978	1.060	787	217
17 Jan. 1914....	650	1.097	499	721	363
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 16 FEBRUARI 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 72.614.795	Government debt £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 54.164.795
£ 72.614.795	£ 72.614.795

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities .. £ 32.839.300
Rest „ 3.444.701	Other securities „ 95.152.569
Public deposits „ 51.514.369	Notes..... „ 40.049.065
Other deposits „ 99.156.058	Gold and silver coin „ 654.937
Seven-day and other bills.. „ 27.770	
£ 168.695.898	£ 168.695.898

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
16 Febr. 1916	54.820	32.566	98.817	28.500	65.203
9 „ 1916	54.280	32.867	98.057	28.500	65.247
2 „ 1916	52.688	34.199	98.839	28.500	64.357
26 Jan. 1916	52.225	33.839	97.758	28.500	64.577
17 Febr. 1915	65.546	34.167	36.063	25.500	8.924
18 Febr. 1914	42.527	28.078
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Verh. Reserve tot dep.
16 Febr. 1916	32.839	95.153	51.514	99.156	40.704	27
9 „ 1916	32.839	108.531	62.641	100.487	39.864	24 $\frac{3}{8}$
2 „ 1916	32.839	105.140	58.246	98.584	36.939	23 $\frac{1}{2}$
26 Jan. 1916	32.839	112.205	62.875	100.961	36.846	22 $\frac{1}{2}$
17 Febr. 1915	24.563	101.701	40.316	117.618	49.829	31 $\frac{1}{2}$
18 Febr. 1914	11.256	37.143	17.225	45.958	32.899	52 $\frac{1}{8}$
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{3}{8}$

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 15 FEBRUARI 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand.....	Mk. 2.498.920.000
davon Goldbestand	2.455.850.000
Reichskassenscheine ¹⁾	419.248.000
Noten anderer Banken	14.450.000
Wechsel	5.387.493.000
Lombardforderungen	15.248.000
Effekten	42.726.000
Sonstige Aktiva	236.516.000
Grundkapital	180.000.000
Reservefonds	80.550.000
Notenumlauf	6.374.300.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	1.742.712.000
Sonstige Passiva	237.039.000

¹⁾ Incl. Darlehenskassenscheine.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkings-percentage ¹⁾
15 Febr. 1916	2.498.920	2.455.850	419.248	6.374.300	46
7 „ 1916	2.495.194	2.454.951	549.379	6.450.834	47
31 Jan. 1916	2.494.221	2.453.531	705.698	6.502.402	49
22 „ 1916	2.492.332	2.451.982	664.646	6.274.095	50
15 Febr. 1915	2.276.058	2.228.566	153.746	4.637.404	52
14 Febr. 1914	1.629.404	1.309.341	70.231	1.825.652	93
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
15 Febr. 1916..	5.387.493	1.742.712	1.480.500	375.500
7 „ 1916..	5.239.674	1.625.973	1.617.200	508.600
31 Jan. 1916..	5.273.184	1.785.921	1.758.600	665.200
22 „ 1916..	5.449.160	2.143.268	1.703.000	623.000
15 Febr. 1915..	3.862.386	1.498.100	665.000	147.000
14 Febr. 1914..	787.107	907.923
23 Juli 1914..	750.892	943.964

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 30 Juli 1914 tot 28 Januari 1915 is geen weekstaat openbaar gemaakt. De met * geteekende posten komen sedert deze periode in den weekstaat voor. De bankbiljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
17 Febr. 1916	5.031.110	358.870	***	443.199	1.745.407
10 „ 1916	5.024.555	354.415	911.999	439.139	1.765.502
3 „ 1916	5.019.581	353.150	964.044	468.980	1.777.891
27 Jan. 1916	5.011.588	353.767	1.002.718	404.555	1.788.209
18 Febr. 1915	4.234.451	374.096	215.579	212.710	3.117.026
19 Febr. 1914	3.588.370	647.500	1.503.320	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. afd. Staat	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
17 Febr. 1916	1.258.478	5.600.000	14.203.465	1.929.365	81.443
10 „ 1916	1.267.279	5.000.000	14.144.739	1.933.225	83.856
3 „ 1916	1.274.583	5.400.000	14.034.413	1.909.551	114.959
27 Jan. 1916	1.199.726	5.400.000	13.858.016	2.045.767	99.642
18 Febr. 1915	856.432	4.200.000	10.749.657	2.238.868	161.059
19 Febr. 1914	782.550	—	5.799.980	763.780	200.350
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buit. saldi	Beleen. van buit. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. saldi.
10 Febr. 1916	190.356	51.325	480.000	61.161	616.846	164.424
5 „ 1916	174.346	51.021	480.000	60.205	605.371	158.545
27 Jan. 1916	177.721	48.816	480.000	59.265	603.893	160.341
20 „ 1916	178.503	48.038	480.000	54.150	604.493	155.006

V. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings-Perccn-tage ¹⁾
21 Jan. '16	341.788	14.132	55.868	444.729	11.571	77
14 „ '16	347.700	14.283	55.756	440.598	11.948	79
7 „ '16	354.418	12.888	55.579	431.085	12.982	82
30 Dec. '15	344.963	13.525	55.381	415.113	13.486	85
22 Jan. '15	239.662	18.747	13.062	284.193	1.913	87

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserv.			Beleeningen en disconto's
	Eigen Besit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
19 Febr. 1916 ..	515.250	169.650	58.590	3.333.720
11 „ 1916 ..	523.040	172.160	58.440	3.315.820
5 „ 1916 ..	522.000	176.110	57.930	3.295.130
29 Jan. 1916 ..	523.750	175.220	56.820	3.278.620
20 Febr. 1915 ..	367.140	112.150	32.960	2.288.590
21 Febr. 1914 ..	475.790 ¹⁾	—	1)	2.036.130
25 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	1)	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opvraagbaar	Op termijn	
19 Febr. 1916..	33.970	3.411.660	152.800	155.850
11 „ 1916..	34.120	3.400.280	156.690	167.960
5 „ 1916..	34.340	3.384.680	157.480	172.800
29 Jan. 1916..	34.570	3.368.110	159.210	175.070
20 Febr. 1915..	39.460	2.163.870	95.400	138.500
21 Febr. 1914..	42.970	1.919.930 ¹⁾	1)	36.420
25 Juli 1914..	41.730	1.958.320 ¹⁾	1)	26.170

¹⁾ Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 19 Februari 1916.

De omzetten ter beurze van Amsterdam zijn in de afgelopen week zeer gering geweest, tengevolge van de storing in de telefonische en telegrafische gemeenschap, waardoor orders uit de provincie slechts sporadisch binnenkwamen. De stemming was niettemin over het algemeen vast. Ook Staatsfondsen genoten tot hoogere prijzen belangstelling, dank zij de nog steeds heerschende geldruimte, die voorloopig wel zal blijven aanhouden, daar de stand van de wisselkoersen nog steeds de kans op goudzendingen uit het buitenland openlaat. Men mag verwachten, dat ook de pas aangekondigde nieuwe Nederlandsche Staatsleening een goed onthaal zal vinden.

Van onze *Nederlandsche schuldsoorten* werden Integralen het meest gezocht, terwijl van buitenlandsche staatspapieren Bulgaren en Russen, — deze laatste vermoedelijk wegens de jongste overwinning op de Turken behaald, — een vast voorkomen hadden. Ook Japansche obligatiën zetten weder krachtig hun opwaartsche beweging voort. De 4½% leening verbeterde zelfs op een gegeven oogenblik 5%.

	12 Feb.	16 Feb.	19 Feb.	Rijz. of dal. %
2 1/2 % N. W. S.	58 3/4	59 1/8	59 3/8	+ 7/8
6 % Bulgarije 1892	63 1/8	64 1/8	68	+ 4 7/8
5 % „ 1904	58	62	62 1/4	+ 4 1/4
4 % Rusland Consols 1880	58	59	58 1/2	+ 1/2
4 % Rotschild 3e ser. 1891 Rbl. 625	58 1/4	58 3/4	60	+ 1 3/4
3 1/2 % Russische Goudleen. 1894 55	48 1/2	47 3/4	— 7 1/4	— 7 1/4
5 % Japan Imp. Loan.	79	81 1/8	80 1/8	+ 1 1/8
4 1/2 % „ 1e serie.	79 7/8	84 3/4	83 9/10	+ 3 5/10

Op de *locale* markt heerschte een willige houding voor *bankaandeelen*, waarvan inzonderheid Disconto Maatschappij, Nederlandsche Bank en Nederlandsche Handelmaatschappij profiteerden.

Ook enkele *Industriele* soorten waren wederom zeer willig. Aandeelen der Vereenigde Koninklijke Papierfabrieken Van Gelder stegen in de afgelopen week van 122 tot 134 % en aandeelen Lijm en Gelatinefabrieken Delft van 166 tot 184 % (slot 179 1/2).

De willige houding van de suikermarkt gaat hand in hand met de vaste stemming op de *Cultuurmarkt*, waar aandeelen Vorstenlanden, Balapoelangs, Handelsvereeniging Amsterdam e.a. wederom zeer belangrijke koersverbeteringen te zien gaven. Laatstgenoemd fonds kwam bovendien het gunstig onthaal van de nieuwe emissie, die 70maal overteekend werd, ten goede.

De houding voor *Petroleumfondsen* was verdeeld. Aandeelen Koninklijke kwam aanvankelijk het — later tegengesproken — bericht ten goede omtrent een beraamden aankoop van de aandeelen der Spies-petroleum Company. De tegenspraak van dit bericht, veroorzaakte later een lichte reactie, die echter de vaste stemming voor de onderaandeelen Sumatra Palembang, Moeara Enim e. a. onbeïnvloed liet. Geconsolideerde waren voortdurend zwak: 182—174 1/2—176 3/4 %, waaraan de onzekerheid nopens de plannen van Rumenië niet vreemd schijnt geweest te zijn. Van buitenlandsche soorten gaven aandeelen North Caucasian en Steaua Romana van een vaste houding blijk.

Rubberfondsen hebben sterk de aandacht getrokken door een krachtige en algemeene opwaartsche beweging. Men verwachtte namelijk, dat onze Rubbermaatschappijen belangrijk profiteren zullen van het Engelsche regeeringsbesluit, waarbij de uitvoer van rubber uit de Britsche koloniën anders dan naar het Moederland, wordt verboden, aangezien wegens het steeds toenemend gebruik voor legerdoeleinden, een tekort aan rubber in Engeland gevreesd wordt. De Vereenigde Staten, die belangrijke quantiteiten rubber uit de Britsche koloniën betrokken hebben, zouden thans bij de Nederlandsche koloniën moeten aankloppen. Uit het overzicht der rubbermarkt in dit nummer blijkt echter, dat het bericht omtrent het uitvoerverbod geen waarheid bevat. Zooals bekend zijn de productie-cijfers van onze Nederlandsche rubbermaatschappijen den laatsten tijd zeer bevredigend, terwijl de kostprijs van het product over het algemeen gedaald is, zoodat aankopen voor Amerikaanse rekening onze rubbermaatschappijen zeer ten goede kan komen, temeer daar de vracht hierdoor belangrijk geringer wordt. Bijzonder vast waren aandeelen Amsterdam Rubber, Deli Batavia, Kali Telepak en Serbadjadi, die prijsverbeteringen behaalden, varieerend tusschen de 14 en 40 %.

Ook *Tabakfondsen* onderscheidden zich door een buitengewoon vaste houding, daar men bij de a.s. inschrijvingen groote belangstelling van buitenlandsche zijde verwacht. Vooral de Deli-soorten waren wederom in trek. Zoo golden Amsterdam-Deli 251—284 %, Deli-Batavia 392—437 3/4 %, Deli-Maatschappij 491 1/2—515 %, Rotterdam-Deli 199—230 %.

Voor *Scheepvaartfondsen* daarentegen was de stemming verdeeld. Voor enkele soorten vielen winstnemingen waar te nemen, terwijl bovendien het vooruitzicht op een oorlogswinstbelasting en het in behandeling zijnde wetsontwerp, dat den verkoop van schepen naar het buitenland zal verbieden, de belangstelling aanmerkelijk verkoelde. Vooral deze laatste factor is voor scheepvaart-aandeelen van betekenis, daar hierdoor de kans op reusachtige winsten, door den verkoop van booten, vermindert. Zoo lang de vrachten echter zoo hoog blijven wordt deze schadepost ruimschoots door de geleidelijk inkomende exploitatiewinsten goed gemaakt. Aandeelen Holland-Amerika Lijn en Koninklijke Hollandsche Lloyd e.a. werden lager verhandeld, doch Nievelt Goudriaan en Bothnia zetten aanvankelijk, tegen de verdrukking in, hun opwaartsche beweging voort. Eerstgenoemden verbeterden op een gegeven oogenblik zelfs meer dan 80 %. Het slot was echter over de geheele linie zwakker.

	12 Feb.	16 Feb.	19 Feb.	Rijz. of dal. %
Disconto Maatsch. te Rotterdam	130	132 1/2	134 3/4	+ 4 3/4
Nederlandsche Bank	220 1/4	225 1/2	225 7/8	+ 5 3/8
Ned. Handel Maatsch., rescontre	157 1/2	159 1/2	161 3/8	+ 3 7/8
Amsterdamsche Superfosfaatfabr.	134 1/2	140	146 3/4	+ 12 1/4
Van Berkel's Patent	128 1/2	133	132 3/4	+ 4 1/4
Hollandia	269 3/4	278	278	+ 8 1/4
Lijm en Gelatinefabriek Delft ..	166	184	179 1/2	+ 13 1/2
Nederl. Scheepsbouw Maatsch. ..	172 3/8	180	178	+ 5 3/8
Ver. Kon. Papierfabr. v. Gelder	122	134	135 1/4	+ 13 1/4
Wester Suikerraffinaderij	222	233 7/8	230	+ 8
Balapoelang	139	154	160	+ 21
Vorstenlanden	210 1/2	213 1/4	216	+ 5 1/2
Handelsvereeniging Amsterdam ..	297	305	312	+ 5
Medarie Cultuur	166 1/2	175 1/4	187 3/4	+ 21 1/4
Dordtsche Petrol	178 1/8	182	182	+ 3 1/8
Geconsolideerde	182	179 3/4	178 3/4	— 5 1/4
Koninklijke	534 1/2	550	545	+ 10 1/2
Moeara Enim	223 3/4	227	226 1/2	+ 2 3/4
North Caucasian	239	244 3/4	244 1/4	+ 5 1/4
Steaua Romana	104 3/4	115	115 1/2	+ 10 3/4
Amsterdam Rubber	187	199 1/2	207	+ 20
Deli Batavia	133 1/4	146	152 3/4	+ 19 1/2
Kali Telepak	128 1/2	132 1/2	146 1/2	+ 18
Oost Java	135 1/2	146	161 1/2	+ 26
Serbadjadi	230	256 1/2	267	+ 37
Holland Amerika Lijn	392 1/2	387 1/2	386	— 6 1/2
Kon. Holl. Lloyd	190	189	187	— 3
Nievelt Goudriaan	657 1/2	730	712 1/2	+ 55
„Oostzee”. Stoomv. Maatschappij	342	356	350	+ 8
„Bothnia”. Vrachtvaart Mij.	322 1/2	352 1/2	342 3/4	+ 20 1/4
Amsterdam Deli	251	277	284	+ 33
Amsterdam Serdang	102 1/2	108 1/2	113 3/4	+ 11 1/4
Deli Batavia	392	423 1/2	437 3/4	+ 45 3/4
Deli Maatschappij	491 1/2	507	515	+ 23 1/2
Medan	156	172	179	+ 23
Rotterdam Deli	199	226 1/2	230	+ 31
Altius Houthandel	115	119	119	+ 4

Voor *Amerikaansche* fondsen was de belangstelling ter beurze van Amsterdam aanvankelijk zeer gering. Alleen Marine-soorten trokken de aandacht door hun scherpe daling, veroorzaakt door het andermaal op losse schroeven komen te staan van de reorganisatieplannen. Men vreest, dat de reorganisatie-voorstellen ongunstiger zullen worden, naarmate de doorvoering van het reorganisatieplan wordt opgeschoven, omdat vrijwel aangenomen mag worden, dat de gunstige scheepvaart-conjunctuur thans haar hoogtepunt bereikt heeft. Intusschen zij geconstateerd, dat voor onze beurs de Marine-reorganisatie niet meer van zoo heel veel gewicht is, daar tal van vroegere houders hun bezit op de hooge koersen, die den laatsten tijd gegolden hebben, naar de Unie hebben gespuid. Studebakers en Dominion Steels werden hier gevoelig lager afgedaan. Het slot was echter aanmerkelijk vaster, in aansluiting aan Wall Street, terwijl ook de omzetten door de betere houding van den Dollarkoers iets grooter zijn geworden. Voor Spoorwefondsen bestond evenwel totaal geen belangstelling. Wel echter voor Anaconda Coppers en Steels, die op matige schaal gezocht werden.

	12 Feb.	17 Feb.	19 Feb.	Rijz. of dal. %
American Car & Foundry ..	67 7/16	64 1/2	65 3/4	— 1 11/16
American Hide & Leather ..	50 1/2	48 3/8	49 3/8	— 1 1/8
Anaconda Copper	174 7/16	175 7/16	177 1/4	+ 2 12/16
Central Leather	52 7/8	52 1/4	52 1/4	— 5/8
Dominion Steel	46 1/2	42	42	— 4 1/2
Studebaker Corp	146	139 1/4	144	— 2
U. S. Steel	79 1/4	77 3/16	78	— 1 1/4
Intern. Merc. Mar. pref.	72 3/16	60 9/16	66 3/8	— 5 12/16
Denver	12 1/2	11 3/8	12 1/8	— 3/8
Erie	35 7/8	35 1/4	35 7/8	—
Union Pacific	130	129	128 1/4	— 1 3/4

Te Berlijn was de beursstemming aanvankelijk onzeker wegens de dubbelzinnige houding van Rumenië. Bovendien deden de voorbereidingen voor de nieuwe oorlogslening reeds hun invloed ter beurze gelden. De gunstige jaarcijfers, door enkele industriele ondernemingen behaald, veroorzaakten vervolgens een matig herstel. Vermelding verdient de financieele hulp, door Duitschland aan Oostenrijk-Hongarije verleend, waardoor de Oostenrijksche wisselkoersen in Duitschland eenigszins konden verbeteren. Er bestaat uitzicht op een spoedige heropening der beurzen te Weenen en te Budapest, evenwel met dien verstande, dat geen koersen gepubliceerd mogen

worden en dat afdoeningen slechts à contant mogen plaats hebben. Men beoogt dus meer, het publiek in de gelegenheid te stellen, zijn bezit te verkoopen dan weer beurshandel in het leven te roepen, hetgeen onder de gegeven omstandigheden alleszins verklaarbaar is. Bovendien bestaat nu de kans, dat een deel van de vrijkomende gelden in oorlogsleeningen wordt belegd.

Ter beurze van Londen was de stemming ongeanimeerd. Het langzamer tempo van den verkoop van schatkistwissels en exchequer bonds maakte een onaangename indruk. Later volgde eenig herstel op de bevredigende bankcijfers; de dekking der obligo's is van 24,43 tot 27% gestegen.

Te Parijs blijven de beurszaken uiterst gering. Alleen Spaansche waarden genoten belangstelling, daar deze door het Moederland teruggekocht worden. 4% Spanje Buitenland verbeterden van 90,85 tot 91½. De toestemming van de Engelsche regeering van den verkoop van Fransche waarden ter beurze van Londen, aan welk besluit echter de bepaling verbonden is, dat de opbrengst der aan de Theems verkochte Fransche waarden moet worden aangewend tot delging van schulden in Engeland, maakte aan de Seine een aangenamen indruk, terwijl men eveneens hoopt, op onderpand van goudgerande waarden, een voordeelige leeningstransactie te kunnen afsluiten met de Amerikaansche financiers, die zich thans te Londen en te Parijs bevinden. De noodzakelijkheid van een en ander blijkt uit de weder toenemende schuld van den Staat aan de bank, die in de afgelopen week met fr. 600 miljoen is toegenomen. Naast Spaansche fondsen werden later ook Portugeezen en Rio Tinto's gezocht. Laatstgenoemden verbeterden zelfs van 1712 tot 1805. Slot 1785.

De beurs te New York gaf in de eerste helft van de afgelopen week van een zeer flauwe houding blijk, daar de vrees voor oorlogswinstbelasting, waarbij ook een heffing op de overdracht van effecten ingeschakeld zou worden, een remmenden invloed op den zakenlust uitoefende. Voor Staal-aandeelen was de stemming zwakker wegens opnieuw opduikende geruchten omtrent de vorming van een nieuwe staaltrust. Canadian Pacific's moesten het bijzonder ontgelden, daar in Canada 25% van de oorlogswinsten boven 7% geheven zal worden voor zoover het maatschappijen betreft met een kapitaal grooter dan £ 10.000. Daar volgens nauwkeurige berekening het regelmatige dividend van 10% der Canadian Pacific hierdoor niet in gevaar gebracht wordt, trad later eenig koersherstel in. De geheele Wall Street-lijst sluit trouwens in vaste houding, daar de verkoopen voor Europeesche rekening reeds schijnen te verminderen, terwijl bovendien de belangrijke bestellingen, die Amerikaansche Spoorwegen (o.a. de Southern Pacific, de Chicago and North Western enz.) bij de nijverheid plaatsen, er borg voor staan, dat bijaldien de bestellingen van de zijde der geallieerden geleidelijk mochten verminderen, voorloopig nog voldoende opdrachten uit het binnenland verkregen zullen worden.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

De internationale Graanmarkten hebben deze week weder weinig belangwekkends opgeleverd. Zij bleven over het algemeen prijshoudend met onregelmatige prijschommelingen, welke in weinig belangrijke feiten haar oorzaak vonden.

Tarwe. De verschepingen van Amerikaansche en Canadeesche Tarwe waren weder van groote beteekenis, maar wegens de groote aanvoeren aan de binnenlandsche markten in beide landen is de zichtbare voorraad daar niet belangrijk verminderd. Die aanvoeren zijn de laatste maanden voortdurend grooter dan in het vorige seizoen en terwijl het totaal van 1 Juli tot 1 Januari in Noord-Amerika ongeveer 190.000 Ton achterbleef bij hetzelfde tijdperk van 1914, was die achterstand op 12 Februari niet slechts ingehaald, doch reeds veranderd in een voorsprong van 600.000 Ton. In Canada bedroegen de aanvoeren tot 17 Februari reeds bijna het dubbele van het geheele vorige seizoen, toen ongeveer 3.000.000 Ton ter markt gebracht is. Wel zijn de verschepingen van beide landen zeer groot, doch tot 17 Februari bedroegen zij nog 185.000 Ton minder dan in het vorige seizoen en de gezamenlijke zichtbare voorraad in Noord-Amerika en Canada is nu dan ook 1.750.000 Ton grooter dan een jaar geleden. De uitkomsten van den laatsten oogst blijven nog steeds voldoen aan de hooge verwachtingen. Men verwacht dat aanvoeren en verschepingen nog geruimen tijd op den tegen-

woordigen voet zullen blijven voortgaan en nu ook de verschepingen uit Argentinië steeds grooter afmetingen beginnen aan te nemen, blijkt steeds meer, dat Europa dit seizoen volop van Tarwe zal worden voorzien. De verschepingen van Australië blijven klein, waarvoor de reden gedeeltelijk is te zoeken in gebrek aan werkkrachten, doch van den grooten oogst, welke daar is binnengehaald, zullen in ieder geval groote hoeveelheden verscheept worden.

De Amerikaansche markten waren over het algemeen vast wegens groote Europeesche vraag. Italië, Frankrijk en Nederland traden sterk als koopers op. Bovendien wordt geklaagd over schade aan de te velde staande wintertarwe en op 18 Februari noteerde Chicago bijna 2 centen hooger dan een week te voren. Het buiten den graanhandel staande speculeerende publiek in Amerika heeft echter reeds geruimen tijd een groot aandeel gehad in de zaken aan de Amerikaansche Graanmarkten. Als gevolg daarvan vertoonden zich dikwijls schijnbaar ongemotiveerde prijschommelingen, zooals ook op 19 Februari, toen de geheele verhooging der voorafgaande week weder verloren ging. De markten in Argentinië waren stil en Tarwe vertoonde zelfs onder den indruk van gunstig weder en ook wegens een nieuwe verhooging in de vrucht van neutrale stoombootruimte eenige verlaging.

De zeer hooge zeevrachten hebben nog steeds tengevolge, dat de handel in de Europeesche landen slechts voor zeer spoedige verscheping Tarwe koopt en voor groote inkoop terugschrikt. De grootere kooporders in Amerika en Canada gaan grootendeels uit van de Regeeringen, die zich verplicht achten, voor voorraden te zorgen.

Mais. Van dit artikel waren de verschepingen weder iets grooter dan in de vorige week, doch nog steeds niet belangrijk. In Amerika is dit een gevolg van gebrek aan vrachtruimte, alsmede van het voorschrift der Engelsche Regeering, die voor Engelsche schepen verlangt, dat een groot percentage der vrachtruimte wordt ingenomen door Tarwe. In Argentinië bevorderen de eenigszins ongunstige berichten omtrent den nieuwen Maisoogst de verschepingen niet. De Mais heeft daar geleden door droogte, ofschoon de beweringen, dat 20% van den oogst verloren is gegaan (sommige berichten spreken zelfs van 50%) waarschijnlijk overdreven is. De markten in Argentinië sluiten vast, doch slechts weinig hooger, waaruit valt op te maken, dat de schade aan den oogst niet te ernstig dient te worden opgevat. In Amerika bewogen zich de Maisprijzen op dezelfde wijze als die van Tarwe. Op 18 Februari viel eene verhooging sedert de vorige week te constateeren van bijna 2 centen, die echter den volgenden dag weder bijna geheel verdween. In Engeland is Mais zeer vast met sterke vraag en de prijzen zijn belangrijk gestegen. Frankrijk bleef geregeld koper voor stijgende prijzen, vooral voor de branderij, terwijl bericht wordt, dat in Engeland groote partijen voor een zeer ongewoon doel van de markt zijn genomen. Die heeten namelijk gebruikt te worden in de munitie-fabrieken!

Gerst blijft vast met weinig aanbod, kleine verschepingen en weinig zaken.

Haver was in Frankrijk en Engeland vast wegens betere vraag, vooral voor latere posities en in verband met de vaste stemming voor Mais. Er kwamen echter nog weinig zaken tot stand. De verschepingen waren voldoende. In Amerika waren ook voor Haver de prijzen weinig veranderd bij de vorige week.

Lijnzaad was vast zowel in Europa als in Amerika wegens groote vraag voor Olie.

Markten in Nederland.

De Tarweprijs der Regeering bleef onveranderd. Met de distributie der Mais van de Regeering werd geregeld voortgegaan en aan de markten hebben zaken in Mais vrijwel opgehouden. De Mais-distributie had tengevolge, dat voor vrijwel alle voederartikelen de vraag zeer slecht was. Vrij algemeen heeft men zich in Januari tamelijk van voorraden dezer artikelen voorzien en nu daarbij nog de door de Regeering ter beschikking gestelde Mais wordt gevoegd, schijnt de behoefte voor eenigen tijd te zijn gedekt. Weliswaar zouden in normale tijden de beperkte hoeveelheden eene stagnatie, zooals nu is ingetreden, niet hebben veroorzaakt, doch de hooge prijzen lokken het opslaan van groote voorraden niet uit en er wordt slechts voor onmiddellijke behoefte gekocht. De aanvragen voor de in Maart door de Regeering te distribueeren Mais zijn ingeleverd en de loop van de graanprijzen in de volgende weken zal zeker zeer nauw verband houden met de volge de distributie beschikbare hoeveelheid Mais.

Zaken in Gerst en Haver waren zeer beperkt en alleen voor lagere prijzen mogelijk. Daar echter in de uitvoerlanden niet lager te koop was en vrachtruimte bij voortduring zeer schaarsch is en niet goedkoop te krijgen ging er uiterst weinig om. Alleen voor lijnkoeken bleef regelmatige vraag bestaan.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Febr.	Mais Mei	Li'nz. Febr.
18 Febr. 1916	129 ⁷ / ₈	78 ¹ / ₄	48 ³ / ₄	9.20 ^a	5.90	12.85 ^b
11 „ 1916	128	77 ³ / ₈	48 ¹ / ₂	9.35	5.80	12.90
18 Febr. 1915	161 ³ / ₄	78 ¹ / ₈	59 ⁷ / ₈	12.45 ^b	5.90 ^d	9.90 ^b
18 Febr. 1914	94 ³ / ₈	66	39 ⁷ / ₈	8.75 ^b	5.05	11.88 ^b
20 Juli 1914	82 ¹	56 ³ / ₈ ¹	26 ¹ / ₂ ¹	9.40 ^a	5.38 ^a	13.70 ^a

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Maart ⁴) per Febr.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	21 Febr.		14 Febr.		Soorten.	21 Febr.		14 Febr.	
	Tarwe	368	368	Haver 38 @ white clipped		14.90	15.10		
Rogge No. 2 Western....	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd. Amer. van La Plata zaad....		155	155			
Mais La Plata	305	310	Lijnzaad La Plata		470	470			
Gerst 48 @ feeding	290	295							

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	13-19 Feb. 1916	Sedert 1 Jan. '16	13-19 Feb. 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe	—	159.957	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.)	—	89.725	—	—
Rogge	—	5.513	—	—
Boekweit	—	3.314	—	503
Mais	4.602	44.694	4.255	19.668
Gerst	—	14.928	—	1.980
Haver	—	8.450	—	4.018
Lijnzaad	—	9.654	4.100	21.158
Lijnkoeken	—	20.830	3.050	3.405
Tarwemeel	—	—	—	—

METALEN.

IJZER EN STAAL.

De toestand der markt blijft in hoofdzaak onveranderd.

In Engeland trad de speculatieve tendenz weer sterk op den voorgrond en de prijzen voor Cleveland ruw ijzer vertoonden buitengewone schommelingen met een be-liste neiging tot verder stijgen. De vraag van de geallieerde landen, voornamelijk van Frankrijk, is even sterk als tevoren, doch de zaken ondervinden groote vertraging tengevolge van het gebrek aan scheepsgelegenheid, terwijl binnenlandsche verbruikers nog steeds eene afwachtende houding aannemen. Het gerucht ging aan de Beurs, dat de geheele kwestie omtrent het vaststellen van maximum-prijzen in den ruw-ijzerhandel nogmaals in het licht der jongste gebeurtenissen overwogen wordt.

Connals Stocks van Cleveland ruw ijzer No. 3 werden verminderd tot 86.944 tons; de prijs is thans 95/9 voor kassa.

De productie van hematietijzer neemt gestadig toe, doch hiervan vindt slechts een klein gedeelte zijn weg voor particulier gebruik, daar het meerendeel is gereserveerd voor oorlogsmateriaal. De nominale prijs is 140/-, doch eenige onbelangrijke zaken werden gedaan voor Juli/September levering à 137/6.

De gunstige symptomen van de Duitse ruw-ijzermarkt, waarvan wij in ons vorig nummer gewaagden, weerspiegelen zich in de maandelijksche statistieken betreffende de productie, die in Januari totaal 1.077.046 tons bedroeg tegen 1.029.144 tons in December. Dit is het hoogste productie-cijfer sedert het uitbreken van den oorlog.

De totale leveringen van halfafgewerkt staal bedroegen in Januari 285.784 tons tegen 264.970 tons in December.

In Amerika bewegen zich de prijzen voor ruw ijzer en alle soorten van afgewerkt staal nog steeds opwaarts en er is geen aanwijzing, dat aan deze neiging een eind zal komen. De vraag voor het binnenland blijft groot en aanzienlijke orders zijn geboekt voor neutrale landen; men bericht verder dat onderhandelingen nog hangende zijn voor den verkoop van belangrijke hoeveelheden stalen rails aan Rusland en Zuid-Afrika. Beide leveranties waren aan Engelse producenten toegewezen, die echter weigeren moesten, tengevolge van hun groote contracten voor binnenlandsch gebruik.

Men beweert, dat de niet-uitgevoerde orders voor gewalst staal door de Steel Trust aan het eind van Januari 1.000.000 t. bedroegen.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
18 Febr. 1916..	95/9	108.-/-	180.-/-	32.-/-	103.-/-
11 „ 1916..	93/5	103.10/-	180.-/-	32.5/-	93.-/-
19 Febr. 1915..	56/8	63.15/-	184.-/-	19.15/-	41.10/-
20 Febr. 1914..	51/-	64.15/-	179.-/-	19.5/-	21.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De onmogelijkheid, de productie te vermeerderen, gevoegd bij de plotselinge verandering in de weersgesteldheid, waren eene drijfveer voor toenemende vastheid. De geringe scheepsgelegenheid is echter nog steeds een beletsel voor eene grootere ontwikkeling van zaken en veroorzaakte in sommige districten eene tijdelijke prijsverlaging voor onmiddellijke levering.

De prijzen zijn ongeveer als volgt: Best steam (Newcastle) 32 s. 6 d.; steam smalls 16 s.; steam smalls (Cardiff) 20 s.; gas coal (Durham) 26/-.

KATOEN.

New York. De geruchten over eene uitbreiding van de te bebouwen oppervlakte hadden reeds invloed op de prijzen. Kleine exporten brachten een verdere daling teweëg.

Liverpool. Weinig vraag en de flauwe stemming van New York en New Orleans veroorzaakten een daling, niet-tegenstaande de vrachten weder hooger gestemd waren. De voorraad is iets toegenomen.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	18 Feb. '16	11 Feb. '16	4 Feb. '16	18 Feb. '15	22 Feb. '14
New York.....	11.55 c	12.10 c	12.— c	8.55 c	13.— c
Liverpool.....	7.82 d	8.06 d	7.89 d	4.95 d	7.09 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15 tot 18 Feb. '16	Overeenkomstige perioden	
		1914-'15	1913-'14
Ontvangsten Gulf-Havens...	3411	5057	5409
„ Atlant. Havens	1893	2574	3519
Uitvoeren naar Gr. Brittannië	1568	2197	2616
„ „ 't Vasteland..	1466	2305	3889
„ „ Japan etc....	233	327	305

Voorraden in duizendtallen	18 Feb. '16	18 Feb. '15	18 Feb. '14
Amerik. havens	1581	1842	1114
Binnenland	1146	1063	753
New York	330	107	114
New Orleans	416	430	251
Liverpool	830	1060	1181

WOL.

Bij een kleine veiling van 900 balen La Plata-wol te Liverpool op 11 dezer bleek een opgewekte stemming; de betaalde prijzen waren naar verhouding hooger dan die, op de laatste Londensche verkooping besteed. Montevideo-crossbreds brachten 22 d. op. Bradford blijft kalm, maar zeer vast.

De berichten uit Boston zijn zeer optimistisch: men verwacht opnieuw hogere prijzen, vooral daar noch in Australië en Nieuw-Zeeland, noch te Londen uitvoerconsenten voor Amerika te verkrijgen zijn. Verwachte aanvoeren zijn grootendeels reeds zeilende verkocht en de industrie is tot het najaar van orders voorzien.

In de maand Januari werden te Boston 117.000 balen aan-gevoerd tegen 5.000 in Januari 1915.

Noteringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
18 Febr. 1916	45	39	35	31	28
11 „ 1916	45	39	35	31	28
18 Febr. 1915	28	27	26	23	20

SUIKER.

Op onze bietsuikermarkt had de prijsstijging verderen voortgang, de Maart-termijn liep van f 28⁹/₁₆ op tot f 31¹/₄ en nieuwe oogst per Oct./Dec. van f 22²⁵/₃₂ tot f 23¹/₂.

Bietverbouwers en Suikerfabrikanten zijn nog niet tot overeenstemming gekomen betreffende den prijs voor de beetwortelen. De producenten zijn van oordeel, dat de prijs van de vorige campagne (f 20 per 1000 K.G. met f 1.50 verhooging voor elk procent boven 14 % suikergehalte) belangrijk verhoogd moet worden.

Van Java werden slechts enkele verkoopen nieuwen oogst superieur gemeld tot f 12 en No. 16 en hooger tot f 10¹/₂. De afzet in het Oosten blijft slepend. De berichten over den stand van het riet blijven gunstig luiden. De uitvoercijfers van Java, die wij publiceerden in het nummer van 26 Jan. jl., hadden betrekking op de oogstjaren 1914 en 1915 en liepen van 1 Juni t/m Januari.

De „Royal Commission on the Sugar Supply” in Engeland kondigde aan, dat zij de aanvoeren in de komende maanden met 20 à 25 % zal verminderen; zij constateerde, dat, hoewel de suikerprijzen sedert het begin van den oorlog nooit lager zijn geweest dan 50 % boven normaal peil en thans zelfs 100 % hooger zijn dan vóór den oorlog, er toch geen consumptievermindering is geweest. Zij meent, dat dit door algemeene bezuiniging toch bereikt kan worden, en doet een beroep op allen om het verbruik van suiker en suikerhoudende artikelen te beperken. Behalve besparing van scheepsruimte zal vermindering van verbruik ook den wisselkoers steunen, omdat alle suiker in het Vereenigd Koninkrijk moet worden ingevoerd.

Tot nu toe had de aangekondigde vermindering van den invoer het tegendeel van het verwachte resultaat; een sterke consumptievraag had nl. hogere prijzen voor vrij geïmporteerde suikers tengevolge.

Te New York liep de markt omhoog; men zegt dat Zwitserland thans aldaar granulated opkoopt.

In Duitschland is nog met geen mogelijkheid te voorspellen, in hoever de ambtelijk verhoogde prijzen voor suiker en beetwortelen den aanplant zullen stimuleren. Onder de factoren, die daarop van invloed zijn, nemen schaarschte aan werk- en trekkrachten en gebrek aan stikstofhoudende meststoffen de belangrijkste plaats in.

De Suikerproductie van Australië heeft in 1915 50 % minder bedragen dan in 1914. Daardoor zal ongeveer 150000 tons moeten worden ingevoerd, welke invoer waarschijnlijk door het Gouvernement in handen zal worden genomen. Over de vooruitzichten voor oogst 1916 is nog niet met zekerheid te oordeelen, het riet heeft van droogte geleden.

Op Cuba zijn thans 176 fabrieken in bedrijf. Op 13 Febr. waren de aanvoeren sedert 1 December 738.100 tons

tegen 464.000 „ in 1915
en 631.000 „ in 1914

NOTEERINGEN.

Data	Amster' am loopende maand (sonder certificaat)	London			New York 96° Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java fob.	Americ. Granu- lated spot	
18 Febr. 1916....	f 31 ⁹ / ₁₆	40/6	19/6	—	4,89 à 5,08
11 „ 1916....	„ 24 ⁹ / ₃₂	40/8	20/3	—	4,64 à 4,77
18 Febr. 1915....	„ 15 ¹ / ₁₆	31/-	—	—	4,51
18 Febr. 1914....	„ 11 ¹³ / ₃₂	17/10 ¹ / ₂	—	—	3,42

De Statistici Willet & Gray hebben weder eene raming van den Wereldoogst gepubliceerd. Wij resumeeren daaruit het volgende:

	1915/16	1914/15
Rietsuiker.		
Nrd. Amerika	1.086.000 tons	1.112.382 tons.
Cuba	3.000.000 „	2.592.667 „
Ovr. Amerika	1.158.000 „	1.304.913 „
Br. Indië	2.400.000 „	2.381.300 „
Java	1.264.000 „	1.303.045 „
Formosa	375.000 „	262.000 „
Philippijnen	300.000 „	243.000 „
Australië	240.000 „	342.000 „
Afrika	505.000 „	523.786 „
Spanje	5.000 „	7.376 „
Totaal Rietsuiker	10.333.000 tons	10.072.470 tons.
Beetwortelsuiker.		
Europa	5.511.102	7.556.686
N. Amerika	780.000	646.257
Canada	15.000	12.502
Totaal Beetwortelsuiker	6.306.102 „	8,215.445 „
Totaal generaal	16.639.102 tons	18.287.915 tons

De taxatie-cijfers voor Cuba en Java zullen waarschijnlijk te laag blijken te zijn.

RUBBER.

De week opende vast, vooral voor de April/Juni positie, die derhalve een premie boven loco kon bedingen. Deze verdween echter weder toen belangrijke orders voor prompte levering aan de markt kwamen.

Overigens vonden slechts kleine schommelingen plaats en de markt sluit kalm met verkoopers van:

	3/6 ¹ / ₂	einde vorige week	3/6
Hevea Crepe loco	3/6 ¹ / ₂	„	„
April-Juni	3/6 ¹ / ₄	„	3/6 ¹ / ₄
Juli-December	3/5 ¹ / ₄	„	3/5
Smoked Sheets 1/2 d. lager.			
Para	3/3 ¹ / ₄	„	3/3

De markt staat nog steeds onder den invloed van de vrees voor moeilijkheden in de verschepingen, of voor het vergaan van schepen, die rubber aan boord hebben, daar elke storing in den geregelden aanvoer zeer gevoeld zou worden; vooral in Amerika, waar tengevolge van het zeer groote verbruik geen sprake kan zijn van het vormen van reservevoorraad.

Permits voor directe verscheping van de Engelsche koloniën naar Amerika worden nu weder ruimschoots verstrekt; de Engelsche regeering verlangt echter nog steeds den noodigen waarborg, dat ook de Engelsche markt meer dan voldoende van het product voorzien blijft.

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. DURING & Zoon, Kolff. & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen.)

De markt verkeerde sedert het vorig bericht in opgewonden stemming, hoofdzakelijk tengevolge van groote vraag voor het buitenland, waaraan bijna uitsluitend te voldoen is door koffie uit Ned.-Indië, daar vrije vreemde soorten schier geheel ontbreken en bovendien bedreigd worden door de mogelijkheid van een uitvoerverbod. Onder die omstandigheden werd voor Tenger zelfs 77 cents en voor Preanger G.B. 79 cents betaald. In Santos ging weinig om, daar tot nog toe de aanvoeren uit slechts enkele booten werden vrijgelaten. De prijzen daarvan loopen zeer uiteen, doch zijn vanzelf belangrijk lager dan van vrije koffie.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
18 Febr. 1916	362.000	6050	2.469.000	6350	11 ²⁷ / ₃₂
11 „ 1916	323.000	6050	2.493.000	6200	11 ¹⁸ / ₃₂
18 Febr. 1915	417.000	4350	1.818.000	4600	12 ¹ / ₂
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
18 Febr. 1916 ..	71.000	2.624.000	117.000	10.039.000
18 Febr. 1915 ..	118.000	1.986.000	202.000	7.765.000

VETTEN EN OLIEN.

Oleo-Margarine, zonder zaken.

Slechts de volgende offerten zijn aan de markt:

„Extra's” à 13 \$cents f.o.b. New York.
Tweede qualiteiten.. „ 12⁹/₈ „ „ „ „
„Extra's” „ 70/- „ c.i.f. Londen.
Tweede qualiteiten.. „ 65/- „ „ „

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche wordt aangeboden: à 12⁹/₈ \$cents f.o.b. New York voor le qualiteit; „ 11¹/₄/11¹/₈ „ „ „ „ 3e „

Van Zuid-Amerikaansche werden nog een paar honderd tierces „Fac. A” op Februari/Maart-afslading verkocht tot f 68.—; deze prijs wordt verder naar Amerika geseind.

Neutrallard. Er is een offerte aan de markt van „Friedman” tot f 78.—, franco wal Rotterdam, inclusief „molest”, doch exclusief „capture”.

Verder wordt prima kwaliteit aangeboden:

tot 12½ \$cents f.o.b. New York, en

„ 68/6 c.i.f. London.

Imitation Neutrallard. De offerten luiden:

62/- c.i.f. Londen;

11¾ \$cents f.o.b. New York.

Neutraal Cocosvet (Cocosboter), noteert ongeveer f 73.— voor prompte levering.

Talk. Aangezien er j.l. Woensdag te Londen geen vraag naar talk was, is er geene veiling gehouden.

Van Australië geene berichten, terwijl Amerika onveranderd is.

Katoenolie. Amerika bericht voor Crude-, zoowel als Refined oil een zeer vaste markt met sterk stijgende prijzen, beide voor loco en forward.

Londen is vast, terwijl Hull prijshoudend is.

Boonenolie. In Engeland zeer vast met 10/- per ton hoogere prijzen.

Palmpittenolie. Zeer vast. In sommige gevallen is er tot 30/- per ton meer betaald in Engeland.

Lijnolie. In dit artikel worden flinke zaken gedaan tot langzaam teruglopende prijzen. Aangezien echter de prijs voor lijnzaad voor nieuwe consenten hooger is en de vracht van zaad ook niet onbelangrijk verhoogd, verwacht men voor olie ook wederom hoogere prijzen.

COPRA.

De markt verkeerde deze week in kalme stemming. Na een fractioneel lagere notering sluit de markt weer vaster.

Ceylon f.m.s. cif. Londen £36.15.- (koopers) en cif. Marseille £42.-. (koopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

19 Februari 1916	f 41
12 " 1916	" 41¼
19 Februari 1915	" 52½
19 Februari 1914	" 34¾
20-25 Juli 1914	" 28¾

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

19 Febr. 1916. Van Zuid-Amerika naar Engeland werd voor neutrale schepen tot maximum 157/6 afgesloten: Regeeringsmakelaars betaalden voor Britsche schepen 135/- à 137/6 voor Febr. April afslading en 120/ voor Juni afslading. Kolenvrachten van Engeland waren weer vaster. Naar Nederland was weinig aanbod van ruimte met geringe vraag; van Noord-Amerika was f 12.50 voor de Relief te krijgen, van Zuid-Amerika hadden geen afdoeningen plaats. Door bevrachters werd echter f 80.— à f 82.50 op basis van zwaar graan in uitzicht gesteld.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
14/19 Febr. 1916	—	—	f 12.50	16/-	—	143/9
7/12 " 1916	—	—	" 12.—	15/9	f 85.—	144/-
15/20 Febr. 1915	—	—	10/-	7/6	72/6	67/6
16/21 Febr. 1914	—	6/6	1/9	1/9	11/9	11/9
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
14/19 Febr. 1916	—	—	—	495/-
7/12 " 1916	—	—	—	475/- ¹⁾
15/20 Febr. 1915	—	—	—	155/- ¹⁾
16/21 Febr. 1914	—	—	75/-	75/-
Juli 1914	f 12.—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
14/19 Febr. 1916	23/6	20/6	—	—
7/12 " 1916	22/9	22/-	—	—
15/20 Febr. 1915	13/9	15/6	15/6	—
16/21 Febr. 1914	4/1½	5/-	5/7½	9/-
Juli 1914	4/3	5¼½	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
14/19 Febr. 1916	fr. 46.—	64/-	80	44/-	f 6.—	—
7/12 " 1916	" 45.—	62/6	82/6	44/-	" 6.—	—
15/20 Febr. 1915	" 20.—	32/10	—	—	" 6.—	—
16/21 Febr. 1914	" 5.50	6/3	7/3	14/3	3/3	—
Juli 1914	" 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
14/19 Febr. 1916	135/-	180/-	—	—
7/12 " 1916	135/-	175/-	—	127/6 ¹⁾
15/20 Febr. 1915	—	67/6	—	—
16/21 Febr. 1914	16/3	20/7	—	19/-
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVRACHTEN.

Het is in de afgelopen week weer zeer stil in de haven geweest. De aanvoer was zeer gering.

In de Ruhr is veel vraag naar scheepsruimte voor reizen naar Holland en vooral naar België.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Ruhrhavens		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	¼ lostijd	½ lostijd		
14-19 Februari 1916	—	—	—	gunstig
7-12 " 1916	0,42½	0,52½	—	gunstig
15-20 Februari 1915	0,17½	0,27½	—	gunstig
16-21 Februari 1914	0,30	0,40	0,90	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig

ADVERTENTIËN

Boll & Dunlop's Distilleerderij, Rotterdam

OPGERICHT ANNO 1821

Agenten, de Heeren: JACOBSON, VAN DEN BERG & Co., Semarang, Soerabaya, Batavia, Cheribon
 VAN NIE & Co., Medan, Deli
 HESTERMAN & Co., Menado
 MACGREGOR, CALDBECK & Co., Singapore

BESCHIKBAAR